

Kohezijska politika in črpanje
evropskih sredstev: pogled v
obdobje po letu 2013

Varnost cestnega prometa
v času poletne sezone

Uvodnik

Iz državnega zbora so uspešno izgnali župane. Brez pravega razloga, na videz celo brez pametne obrazložitve. Kar tako. Pa ni kar tako! Velika večina županov se pravzaprav odmika od strankarske politike. Ne zato, ker špekulirajo z glasovi volivcev, temveč zato, ker strankarska politika postaja vse bolj sama sebi namen, ker se vse bolj odmika od interesov ljudi, se vse bolj zapira v vedno ožje kroge. Ker je videti, kot da je edino strankarski boj pomemben. Kdo bo koga? Opozicija pozicijo ali pozicija opozicijo? Kjer strankarski voditelji teden in več pred sejo državnega zbora napovejo, kako bodo glasovali njihovi poslanci in potem zahtevajo slepo pokorščino. In župani so v tej slikovitosti brezumja že ves čas moteči. Ker večinoma niso in ne morejo biti strankarski vojaki, ker živijo v krutem in realnem svetu, kjer se vsak dan, vsako sekundo srečujejo z resničnimi problemi, kjer imajo nenehen in prepoznaven stik z vsakdanom, dobrim in slabim. Ni virtualnega življenja, temveč je groba realnost. Borba za preživetje. Zato je toliko bolj pomembna Skupnost občin Slovenije, zato si moramo tudi v novem mandatu izboriti svoj prostor pod soncem, zato moramo dokazati in pokazati slovenski politiki, da smo občine pomembne, da se izven občin nič ne dogaja, da ni človeka, ki bi ne živel v neki občini, da ni objekta ali ceste, ki ni v neki občini in da vse svoje življenjske potrebe uresničujemo v občinah. Zato jih je treba spoštovati kot izjemno pomemben del političnega in družbenega življenja, jih upoštevati in se z njimi pogovarjati in dogovarjati. Na tem bomo v tem mandatu vztrajali. Prijazno, a brezkompromisno. Zaradi ljudi seveda. Saj za njih gre, za njihovo življenje in življenjsko okolje. Ne za politični boj in politične zmage!

Leo Kremžar, župan

Predsednik SOS

ČASOSPIS izdaja: Skupnost občin Slovenije.
ČaSOŠpis izhaja na dva meseca in ga brezplačno prejemajo občine, državne institucije, mediji.

Odgovorna urednica:
Jasmina Vidmar

Grafično oblikovanje in prelom:
ZADRGa, komunikacijska agencija

Tisk:
Mladinska knjiga trgovina, d.d.

Fotografije:
Jasmina Vidmar

ISSN 1581-8500
Naklada: 1100 izvodov

Naslov uredništva:
Skupnost občin Slovenije
Partizanska 1, 2000 Maribor

Telefon:
02 234 15 00

Faks:
02 234 15 03

Splet:
www.skupnostobcin.si

E-mail:
info@skupnostobcin.si

Najdete nas tudi na:

facebook twitter

12 Nacionalni energetski program do leta 2030

15 Volilna skupščina

21 Za več znanja v občinah

26 Na pobudo SOS, služnosti v občinah ponovno odplačne

27 Občini Dornava in Škocjan novi članici SOS

27 Občinski inšpektorji bodo pooblašteni za nadzor nad Zakonom o prebivališču

4	Kohezijska politika in črpanje evropskih sredstev: pogled v obdobje po letu 2013	35	1. sestanek komisije za e-poslovanje
10	Varnost cestnega prometa v času poletne sezone	36	Na plenarnem zasedanju OR bodo obravnavani proračun EU, promet in okolje
12	Nacionalni energetski program do leta 2030	37	ENVE
15	Volilna skupščina	37	EDUC
16	Na predsedstvu SOS o obveznosti občin v primeru naravnih nesreč	38	CIVEX
17	1. seja Predsedstva SOS	39	ECOS
18	Novosti s področja korupcije in integritete	40	COTER
19	SOS uspešna pri nespregibanju novele ZGO	41	Konvencija županov – aktivnosti in novosti
20	Sprememba Zakona o zemljiški knjigi prinaša stroške	42	O črpanju evropskih sredstev
21	Za več znanja v občinah	44	Obisk kosovske delegacije v Sloveniji
23	Presoja učinkov na prostor in projekt ESPON EATIA	45	Srečanje delovne skupine za energetsko učinkovitost pri NALAS
26	Na pobudo SOS služnosti v občinah ponovno odplačne	45	Srečanje SOS in Udruge gradova
27	Občini Dornava in Škocjan novi članici SOS	46	Podnebne spremembe in razvoj na Balkanu
27	Občinski inšpektorji bodo pooblašteni za nadzor nad Zakonom o prebivališču	47	Sestanek partnerjev pri projektu MEDEEA
28	Nova pooblastila in hkrati nove omejitve dela občinskih redarjev	47	O Nexpu in še o čem
29	Kako v bodoče s predšolsko vzgojo	48	Sestanek upravljalcev z znanjem pri mreži NALAS
30	Komisija o predlogu Zakona o javnih financah	48	Sestanek delovne skupine za upravljanje z odpadki in vodo pri NALAS
32	Nerešeno in neodgovorjeno	49	Japonski dresnik: z vulkana v beton
34	Trajnostno upravljanje z divjadjo	53	Lyon v barvah sveta – slovenske barve zastopata Ptuj in Terme Ptuj
		54	Izobraževalne in zaposlitvene poti mladih s čezmejnega območja (del območja Krasi in Brkinov; Slovenija- Italija)
		55	Obisk romunske delegacije v Podčetrtku
		56	Za nami tudi 3. turnir SOS v nogometu in odbojki

Kohezijska politika in črpanje evropskih sredstev: pogled v obdobje po letu 2013

IVAN ŽAGAR IN MONIKA KIRBIŠ,

DR. IVAN ŽAGAR JE ŽUPAN OBČINE SLOVENSKA BISTRICA IN SODELAVEC FAKULTETE ZA ENERGETIKO UNIVERZE V MARIBORU, V MANDATU 2004-2008 PA JE BIL MINISTER ZA LOKALNO SAMOUPRAVO IN REGIONALNO POLITIKO. MAG. MONIKA KIRBIŠ JE VODJA SLUŽBE ZA RAZVOJNE PROJEKTE IN INVESTICIJE – PROJEKTNE PISARNE NA MESTNI OBČINI MARIBOR, PRED TEM JE BILA DIREKTORICA URADA ZA KOHEZIJSKO POLITIKO PRI SVLR.

1. Uvod

Evropska regionalna politika (v nadaljevanju regionalna politika) je ena najpomembnejših politik Evropske unije (v nadaljevanju: EU) in predstavlja približno tretjino proračuna EU. Glavni cilj regionalne politike je zapisan v 158. členu Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti, t.j. zmanjševanje razlik v stopnjah razvitosti med različnimi regijami. Čeprav je EU eden najbogatejših delov sveta, obstajajo med državami članicami kakor tudi znotraj njih izrazita neskladja glede dohodkov, možnosti zaposlovanja in ostalih možnosti med posameznimi regijami. Vstop dvanajstih novih držav članic, katerih dohodki so močno pod povprečjem EU, je te razlike še povečal. Najbogatejša država članica, Luksemburg, je tako sedemkrat bogatejša od najrevnejše Romunije. Če primerjamo regije znotraj teh držav, so razlike še večje.

V EU potekajo trenutno akademske in politične razprave o tem, kakšna naj bi bila regionalna politika oziroma kohezijska politika v prihodnje, po letu 2013. Ena takšnih je potekala tudi od 16. do 18. marca na Bledu, kjer je bil v daljši obliki predstavljen prispevek, ki je pred vami. Namen mednarodne strokovne konference o prihodnosti kohezijske politike je bil seznaniti se z najnovejšimi smernicami na tem področju in s pogledi

Evropske komisije o strukturi in vlogi kohezijske politike v obdobju 2014-2020. Potekala je v organizaciji Generalnega direktorata Evropske komisije za regionalno politiko (DG REGIO), Združenja za regionalne študije (RSA) in Službe Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko (SVLR).

Na konferenco so bili vabljeni vrhunski raziskovalci in akademiki s področja regionalnih znanosti iz vse Evrope, predstavniki Evropske komisije in nekateri drugi udeleženci. Članki in prezentacije so dostopne na naslednji spletni strani: www.regional-studies-assoc.ac.uk/events/2011/mar-slovenia-papers.asp

2. Strateške usmeritve EU v programskem obdobju 2014-2020

Kohezijska politika ima v strategiji Evropa 2020 (v nadaljevanju: EU2020) ključno vlogo, podobno kot jo ima v predhodni lisbonski strategiji. Ta je bila pogosto predmet ostrih kritik, zato je sedaj resnično pravi čas za razmislek o vsebinah za obdobje 2014-2020 ter o načinih njihove implementacije. Če želi biti Evropa konkurenčna drugim kontinentom, bi bilo smiselno denar vložiti v strateške inovativne projekte, ki pa morajo biti implementirani na najbolj možen učinkovit način, s čim nižjimi stroški in čim manjšimi administrativnimi ovirami. Po drugi strani pa ne smemo pozabiti na manjše

projekte, ki vključujejo širšo javnost in omogočajo izboljšanje kakovosti življenja ljudi na določenih področjih.

Glavne vsebinske prioritete v EU2020 so: trajnostna rast, inovacije, zaposlovanje, izobraževanje, znanost, večje vključevanje socialne in okoljske razsežnosti ter informacijsko-komunikacijske tehnologije. Zelo pomembno je, da se s temi prioritetami čim prej seznanijo tudi lokalne in regionalne oblasti, ki naj se tudi zgodaj aktivno vključijo v pripravo programskih dokumentov za naslednjo finančno perspektivo, tako v smislu priprave novih projektov kot tudi predlogov na področju optimizacije administrativnih postopkov pri izvajanju projektov. Smiselno je, da se lokalne in regionalne oblasti osredotočijo na projekte, kjer bodo najbolje izkoristile svoj potencial, npr. Podravje na področju energetike, obnovljivih virov energije, trajnostne mobilnosti, ekologije, turizma, finalizacije izdelkov (npr. Impol) ipd.

Ne glede na to, bi bilo tudi v prihodnje smiselno posebno pozornost nameniti podeželju, območjem, ki so jih prizadele spremembe v industriji ter območjem, ki so prizadeta zaradi neugodnih naravnih

ali demografskih razmer. Težišče podpore kohezijske politike naj torej tudi v prihodnje ostane pri najšibkejših regijah in regijah z največ problemi; za regije, ki po letu 2013 ne bodo več upravičene do najvišje podpore, pa je treba zaradi težav, ki ostajajo, najti ustrezne in pravične prehodne rešitve. Hkrati je treba še naprej podpirati regije, ki že sedaj pomembno prispevajo h konkurenčnosti EU. Poleg tega so tudi v gospodarsko močno razviti regijah strukturno šibkejša območja, ki prav tako potrebujejo podporo.

V prihodnje vidimo potrebo po še tesnejšem vzajemnem učinkovanju med Evropskim socialnim skladom in Evropskim skladom za regionalni razvoj. S sredstvi omenjenih skladov je mogoče celostno reševati probleme na regionalni ravni, seveda ob predpostavki, da so ta sredstva »naložena« v ustrezne razvojne projekte. Menimo, da bi bilo potrebno izvajati čim več integriranih regionalnih razvojnih projektov, kar se je na nek način že začelo z razpisom Ministrstva za gospodarstvo, kjer so evropska sredstva namenjena nastanku razvojnih centrov slovenskega gospodarstva. Smiselna se nam zdi tudi uvedba ali pogostejša uporaba inovativnih, vendar bolj rizičnih

instrumentov financiranja, kot je tvegani kapital, posojila Evropske investicijske banke ipd.

3. Kohezijska politika v Sloveniji v programskem obdobju 2014-2020

V Sloveniji vidimo težavo za prihodnje izvajanje kohezijske politike v tem, da še vedno nimamo vzpostavljenih pokrajin. Zaradi tega smo pogosto tudi nezanimivi za sodelovanje v večjih mednarodnih strateških projektih v okviru čezmejnega, transnacionalnega in medregionalnega sodelovanja. Na terenu je tako stanje pogosto nezavidljivo, še posebej v manjših občinah, ki nimajo ustreznih kadrovskih kapacitet za izvajanje zahtevnih evropskih projektov. Ene redkih občin, ki imajo projektne pisarne, so Mestna občina Maribor, Mestna občina Ljubljana in Mestna občina Velenje, kar se pozna tudi pri večji uspešnosti črpanja evropskih sredstev v teh mestih. Bistvenega pomena pa je sodelovanje med vsemi zainteresiranimi akterji v regiji, torej da se v pripravo in izvajanje evropskih projektov poleg občin in regionalnih agencij vključijo tudi druge institucije: Univerze, podjetja, zavodi, instituti, nevladne organizacije idr.

a) Vsebinske prioritete

Na novo programsko obdobje kohezijske politike se je treba začeti pripravljati danes, in sicer zelo konkretno, z identifikacijo projektov, ki jih želimo izvajati po letu 2013 in tudi pripravo vse potrebne dokumentacije. Ob tem je treba upoštevati vsebinske usmeritve Evropske komisije in usmeritve Vlade RS v novem predlogu Zakona o skladnem regionalnem razvoju, ki pravi, da morajo biti projekti regijski, torej rezultat sodelovanja več občin (glede na to, da regij nimamo, sklepajo občine že sedaj »naravna partnerstva« s sosednjimi in drugimi občinami in na nek način oblikujejo funkcionalne regije). Vprašanje, ki se ob tem zastavlja, pa je, koliko občin se mora povezati, da lahko govorimo o regijskem projektu? Namreč dve manjši občini na primer še ne moreta biti regija.

Na osnovi strateških razvojnih dokumentov želimo v Podravju pripraviti nekaj večjih strateških regijskih projektov in jih seveda uvrstiti tudi v operativne programe za obdobje po letu 2013 (v obdobju 2007-2013 imamo veliko projektov, ki pa so po vrednosti manjši, a enako administrativno zahtevni kot večji projekti tako za občine kot za ministrstva).

b) Način izvajanja

V prihodnje je potreben tudi razmislek o odnosu med regionalnimi razvojnimi agencijami in občinami ter o vključitvi morebitnih dodatnih institucij, ki bi pospeševale črpanje evropskih sredstev v določeni regiji (izboljšanje koncepta več nivojskega odločanja v praksi). V tem trenutku namreč občine in regionalne razvojne agencije pogosto pripravljajo projekte nekoordinirano, brez medsebojnega sodelovanja. Smiselno bi bilo, da se ti projekti razvijejo, prijavijo in izvajajo s skupnimi močmi in zasledujejo vsebinske prioritete posamezne regije. V Podravju razmišljamo tudi o ustanovitvi t.i. regionalne akademije po vzoru skandinavskih držav. Gre za vmesno institucijo, ki bi bila na področju projektnega vodenja v pomoč najrazličnejšim prijaviteljem v regiji, od podjetij do nevladnih organizacij.

Poleg tega je pri pripravi projektov pomembno upoštevati najrazličnejše partnerske strukture in voditi dialog z njimi

(mreženje akterjev iz gospodarstva, znanosti, civilne družbe in uprave).

Če želimo biti v prihodnje na področju črpanja evropskih sredstev uspešni, je treba poenostaviti domačo in evropsko zakonodajo na nekaterih področjih, pospešiti nekatere postopke na področju kohezijske politike ter uvesti določene novosti. Nujno bi bilo izvesti nekatere ukrepe, ki jih navajamo v nadaljevanju.

• Poenostavitev izvajanja kohezijske politike ter domače zakonodaje na področju javnih naročil, javnih financ in na drugih področjih

Veliko se govori o tem, da je treba nadalje poenostaviti izvajanje kohezijske politike, ob tem pa je potrebna tudi poenostavitev nacionalnih in regionalnih postopkov. Treba je doseči pravo ravnovesje med preprostostjo postopkov in učinkovitostjo ter finančnim upravljanjem, da bi kohezijska politika postala uporabnikom prijazna in bolj vidna.

Že danes bi bilo smiselno oblikovati skupine strokovnjakov, ki bi pregledale domačo zakonodajo na različnih področjih (javno naročanje, javne finance, javno-zasebno partnerstvo, financiranje občin...) in oblikovale predloge za njeno poenostavitev oz. prilagoditev v tistih delih, ki onemogočajo uspešno črpanje evropskih sredstev.

Glede na to, da veliko ovir pri črpanju evropskih sredstev povzroča prav toga javnofinančna zakonodaja, bi bilo smiselno razmisliti tudi o uvedbi t.i. programskih skladov ali proračunskega sklada, ki bi omogočil vodenje teh sredstev izven državnega proračuna. Tovrstna praksa je uveljavljena v številnih državah članicah in se je izkazala za zelo učinkovito.

• Pravočasna potrditev operativnih programov in sprejem kohezijskih uredb

Potrditve dokumentov so odvisne zlasti od trajanja postopkov na Evropski komisiji in od tega kako hitro je možno v državah članicah doseči soglasje glede vsebin, ki bodo sofinancirane. Zelo pomembno je sodelovati v komunikaciji z Evropsko komisijo na

področjih, kjer je možen prenos izkušenj iz dosedanjega izvajanja. Ne bi se smela ponoviti zgodba iz priprav na programsko obdobje 2007-2013, ko so bile zadnje kohezijske uredbe EU pripravljene šele v decembru 2006, operativni programi pa so se potrjevali še celotno leto 2007. To je posledično povzročilo precejšnje zamude pri implementaciji programov.

Pri pripravi strateških in izvedbenih dokumentov za področje kohezijske politike morajo nujno sodelovati tudi strokovnjaki s praktičnimi izkušnjami pri izvajanju programov in projektov, če želimo odpraviti nekatere pomanjkljivosti v sistemu.

• **Zmanjšanje števila institucij, vključenih v izvajanje kohezijske politike**

V Sloveniji se po nekaterih podatkih samo na državni ravni s tem področjem ukvarja 700 ljudi na enajstih ministrstvih in njihovih organih v sestavi, črpanje sredstev pa je še vedno daleč od optimalnega, verjetno tudi zaradi zahtevne koordinacije tako velikega sistema. Smiselno bi bilo razmisliti o zmanjšanju števila institucij, ki so vključene v sistem črpanja evropskih sredstev.

Poleg tega mora biti institucija, ki upravlja z evropskimi sredstvi, politično in strokovno izjemno močna. Po našem mnenju bi moral kohezijsko politiko voditi minister, ki je praktično »desna roka« predsednika vlade, da bi lahko uspešno koordiniral delo vseh ministrstev in drugih institucij, vključenih v njeno izvajanje.

• **Uvedba večravnenskega sistema strukturne politike ter deljenega upravljanja s sredstvi in sofinanciranja (decentralizirano izvajanje)**

V Sloveniji je upravljanje z evropskimi sredstvi centralizirano, kar je tudi smiselno dokler se ta obravnava kot ena kohezijska regija. Vendar pa lahko največjo vlogo pri decentralizaciji odigrajo prav kohezijske regije. V kolikor bi se v prihodnje v praksi uveljavili vzhodna in zahodna kohezijska regija, za kar že nekaj let obstajajo osnove v zakonodaji, bi bilo smiselno upravljanje s temi sredstvi prenesti v te regije.

Je pa vsekakor smiselno, da se tudi v prihodnje ohrani določena mera centralizacije pri upravljanju evropskih sredstev, medtem ko morajo biti aktivnosti na vsebinski ravni absolutno decentralizirane.

• **Uvedba večletnega načrtovanja in priprava projektov na zalogo**

Večletno načrtovanje je potrebno na vseh nivojih, tako na nacionalnem kot na regionalnem oz. lokalnem. V Sloveniji moramo začeti razmišljati o učinkih porabljenih evropskih sredstev in se vprašati v kolikšni meri ta vplivajo na razvoj.

Po vzoru nekaterih drugih držav bi morali na nacionalni ravni pričeti pripravljati dolgoročne programe za posamezna področja, znotraj katerih bi bili objavljeni razpisi za zbiranje projektnih predlogov z vnaprej znanimi roki za oddajo vlog. Trenutno je takšen pristop uporabljen le izjemoma, razpisi se običajno objavljajo nenapovedano in so odprti le kratek čas, kar posledično lahko vodi v nekakovosten nabor projektov.

Prav tako je strateški pristop nujen na regionalni oz. lokalni ravni. Regije in občine bi morale vedeti, kaj so njihove vsebinske prioritete v obdobju naslednjih nekaj let in na osnovi tega pripravljati projekte na zalogo, s katerimi bi kandidirale tudi za sofinanciranje z evropskimi sredstvi. Največja napaka je namreč pristop

k nekemu projektu samo zaradi pridobitve določenega zneska evropskih sredstev, brez ustreznega premisleka o vsebini projekta, potrebah na območju projekta in načinih izvajanja tega projekta.

- **Priprava strateških projektov in razpisov, večji poudarek na programskem pristopu**

Razpisi so lahko že v osnovi zastavljeni zelo selektivno in na ta način omogočijo nabor manjšega števila strateško pomembnih projektov na določenem področju.

V Sloveniji so tovrstni razpisi v tem trenutku redki, posledično so ministrstva dobesedno zasuta z velikim številom projektov, ki jih je že težko kakovostno voditi in spremljati. Prav tako je pri nas uveljavljen sistem točkovanja pri ocenjevanju projektov, kar pomeni, da lahko pri množičnih prijavah, ki prispejo na razpise, iz sofinanciranja izpadejo tudi vsebinsko zelo dobri projekti.

V prihodnje bi morali večjo pozornost posvetiti tudi programskemu pristopu, ki bi lahko nadomestil številne razpise, ki so se izkazali kot neustrezni. Primer »zgrešenega« razpisa so po našem mnenju širokopasovne povezave, kjer se dogaja, da ravno območja, ki so najbolj potrebna tovrstne infrastrukture, ne morejo pridobiti sofinanciranja iz evropskih skladov. Razlog za to so med drugim tudi neustrezno postavljeni pogoji in merila. Ti bi morali biti seveda vedno absolutno jasni in merljivi, če želimo resnično pomagati regijam pri njihovem razvoju.

- **Uvedba načrtovanja in ocenjevanja programov na podlagi kazalnikov ob sodelovanju lokalnih in regionalnih oblasti**

V prihodnje se je treba osredotočiti na vsebino in ne toliko na postopke pri izvajanju projektov (omilitev »računovodske logike«). Kohezijska politika in njen sistem izvajanja bi se morala resnično bolj usmeriti v rezultate in povečano učinkovitost, kar bi vzpostavi-

vilo pravo ravnanje med kakovostjo izvedbe in finančnim nadzorom nad programi in projekti. Če želimo to doseči, so potrebne precejšnje izboljšave pri sistemih spremljanja in ocenjevanja, izboljšana učinkovitost administracije in zmanjšanje obsega napak, kot tudi opredelitev ciljev in merljivih kazalnikov, ki bodo primerljivi po vsej EU.

Zavedati se je potrebno, da ni pomembna le finančna absorpcija. Sofinancirani bi morali biti projekti z visoko dodano vrednostjo, ki so zelo pomembni za razvoj določenega območja.

- **Uvedba sprotnega zaključevanja projektov in programov**

Sprotno zaključevanje projektov in programov bi vsekakor vplivalo na izboljšanje učinkovitosti kohezijske politike. Na ta način bi dosegli zmanjšanje administrativnih bremen tako pri prijaviteljih kot tudi pri razpisovalcih sredstev ter optimalno vsebinsko in finančno izvajanje programov/projektov.

• Uporaba inovativnih instrumentov za financiranje projektov

V prihodnosti bo zaradi zaostrenih finančnih razmer vedno težje pričakovati denar za financiranje razvojnih projektov iz državnega ali občinskih proračunov. Glede na to je treba začeti razmišljati in spodbujati uporabo alternativnih instrumentov za financiranje projektov, t.j. instrumentov finančnega inženiringa, obnovljivih skladov in globalnih nepovratnih sredstev ter poenostaviti dostop do tveganega kapitala in mikrokreditov.

Države članice bi morale tudi bolj uporabljati tehnično pomoč, ki je na voljo v okviru operativnih programov, da bi okrepile zmožnosti lokalnih in regionalnih organov ter drugih udeležencev, zlasti nevladnih organizacij ter malih in srednjih podjetij, za črpanje evropskih sredstev.

Poleg vsega navedenega bi morali v želji po optimalnem upravljanju z evropskimi sredstvi razmisliti tudi o tem,

kako motivirati državne uradnike, da bi pomagali prijaviteljem že pri razvoju projektov ter primerno skrbeli zanje v fazi izvajanja in internih kontrol. Morda z ustrezno visokimi plačami?

Implementacijski sistemi se po državah članicah med seboj zelo razlikujejo in so bolj ali manj učinkoviti. Da bi jih poenotili in izbrali najučinkovitejšega je v tem trenutku praktično nemogoče, saj domača zakonodaja držav članic na posameznih področjih ni poenotena. Če bi želeli, da EU deluje učinkovito, se nam zdi ključno, da bi se poenotila pravila igre, torej področna domača zakonodaja (na področju javnega naročanja, javnih financ...). V naslednjem koraku pa bi morali poenotiti pravila, postopke in obrazce v okviru posameznih evropskih programov.

Največji problem pa zlasti v novih državah članicah predstavljajo javna naročila. Ker se nikakor ne moremo izogniti dogovarjanjem med ponudniki, včasih žal tudi korupciji, so cene precej višje kot bi morale biti v

normalnih okoliščinah in delovanju trga. Zelo pomembno torej je, da bi vsa zakonodaja v državi omogočala pravo gospodarjenje s sredstvi davkoplačevalcev, k čemur bi v prihodnje morali težiti, če se želimo izklopiti iz najrazličnejših kriz.

Slovenske »regije« bi, da bi bile konkurenčne ostalim, morale razmisliti tudi o svojih uradih v Bruslju, kjer je trenutno že 300 predstavništev regij iz vseh držav članic EU, ki so povezane z institucijami EU.

Glavne vsebinske prioritete v EU2020 so: trajnostna rast, inovacije, zaposlovanje, izobraževanje, znanost, večje vključevanje socialne in okoljske razsežnosti ter informacijsko-komunikacijske tehnologije.

Regije in občine bi morale vedeti, kaj so njihove vsebinske prioritete v obdobju naslednjih nekaj let in na osnovi tega pripravljati projekte na zalogo, s katerimi bi kandidirale tudi za sofinanciranje z evropskimi sredstvi.

Varnost cestnega prometa v času poletne sezone

VESNA MARINKO,

JAVNA AGENCIJA RS ZA VARNOST PROMETA

Varnost v cestnem prometu zadeva vse slovenske državljane, saj lahko prav vsi prispevajo k večji varnosti cestnega prometa. Sloveniji je na področju varnosti cestnega prometa v zadnjih desetih letih z načrtnim in strokovnim delom uspelo prepoloviti število smrtnih žrtev v prometnih nesrečah. Ne glede na dejstvo, da je letošnje leto drugo najbolj varno v zadnjih 50 letih, pa se kljub temu v prvih petih mesecih letošnjega leta soočamo s slabšim stanjem varnosti cestnega prometa, saj je na slovenskih cestah v prometnih nesrečah do danes izgubilo življenje že 63 ljudi, kar je 6 ljudi oziroma 11 % več kot

lani v enakem obdobju. Pri številu mrtvih udeležencev v cestnem prometu so najbolj izstopali kolesarji, saj jih je do danes izgubilo življenje že 9, lani v enakem obdobju 3. Porast v številu mrtvih udeležencev cestnega prometa je tudi pri voznikih osebnih vozil, v letošnjem letu 23, lani v enakem obdobju 16. Poglavitni vzrok prometni nesreč s smrtnim izidom in telesno poškodovanimi je še vedno neprimerna hitrost.

Če pogledamo z evropske perspektive so bili do zdaj sprejeti ukrepi učinkoviti, saj smo od leta 2001 uspeli prepoloviti število smrtnih žrtev na slovenskih cestah in s tem uresničili evropski in nacionalni cilj zmanjšanja umrlih v prometnih nesrečah. A vendar je število umrlih zaradi posledic prometnih nesreč še vedno zelo visoko, saj se letno

zgodi v povprečju 22.000 prometnih nesreč, v katerih umre približno 140 ljudi, poškodovanih pa je 10 tisoč oseb. Glavni vzrok najhujših posledic prometnih nesreč je vedenje uporabnikov cest: hitrost, vožnja pod vplivom alkohola, nepravilna stran ali smer vožnje itd.

V času poletne sezone pa gre pričakovati, da se stanje varnosti cestnega prometa lahko poslabša. V poletnih mesecih so na cesti najbolj izpostavljeni vozniki osebnih vozil in vozniki motornih koles, kolesarji ter pešci. Večja gostota prometa ter raznovrstnost prometnih udeležencev sta poglavitna značilnost prometa v poletnih mesecih, kjer sta najpogostejša vzroka prometnih nesreč z najhujšimi posledicami prehitra oz. neprimerna hitrost in vožnja pod vplivom alkohola.

Največ ljudi v prometnih nesrečah umre na lokalnih cestah, najbolj nevarna pa sta zadnja konca tedna v juliju in avgustu. Tudi sama statistična napoved stanja varnosti cestnega prometa v poletnem času (junij, julij in avgust) nam je pokazala, da nam na slovenskih cestah lahko umrle 48 oseb v prometnih nesrečah, kar je več kot jih je umrlo v letu 2010 (42 smrtnih žrtev). Prva resna poslabšanja se lahko pojavijo že junija, vrhunec pa dosežejo v avgustu 2011.

Javna agencija RS za varnost prometa je tako že meseca marca v sodelovanju z različnimi organizacijami začela s pripravo akcijskega načrta Mobilnost, varnost, nova zakonodaja in varnost cestnega prometa, v okviru katerega bodo aktivnosti, kot so oglaševanje prek različnih medijev, prireditve na lokalni ravni in delavnice v osnovnih in srednjih šolah, potekale med 15. junijem in 20. avgustom. V okviru akcijskega načrta bo poostren nadzor izvajala tudi policija, in sicer na delih cest, kjer bo povečana gostota prometa, bodisi zaradi turistov bodisi zaradi zapor. Javna agencija RS za varnost prometa pa bo v mesecu juniju, juliju in avgustu 2011 izvedla medijske kampanje za večjo varnost cestnega prometa v poletnih mesecih, s katerim bomo skušali opozoriti udeležence v prometu na nevarnosti, ki jih prinaša vožnja pod vplivom alkohola, prehitra vožnja oziroma neprimerna vožnja ter hkrati povečali zavedanje o ranljivosti motoristov in dodatno opozorili voznike na slabšo vidnost (majhna silhueta) motoristov v

cestnem prometu, večjo varnost kolesarjev in novosti, ki jih prinaša nova prometna zakonodaja. Pri tem pa smo sofinancirali različne nevladne organizacije, da s svojimi aktivnostmi izvedejo nacionalne projekte, ki prispevajo k večji varnosti cestnega prometa.

Med poletjem veliko nevarnost za voznike predstavlja vročina oziroma vročinski stres, ki pri voznikih povzroča zmanjšanje mentalnih in psihomotoričnih sposobnosti, utrujenost in zaspanost, povečuje se tudi reakcijski čas voznika. Vsi ti dejavniki imajo velik vpliv na to, da vozimo v prekratkih varnostnih razdaljah, da v križiščih izsiljujemo prednost, pri manevriranju pa smo manj pozorni in tako tudi povzročamo več prometnih nesreč.

Pri tem se nam zdi pomembno tudi to, da sami vozniki v gneči spoštujejo prometne predpise ter da ostajajo hladnokrvni tudi ob posameznih primerih, ko redki posamezniki z grobim kršenjem predpisov (prehitevanje po odstavnih pasovih avtocest, izsiljevanjem prednosti itd.) ne spoštujejo osnovnih etičnih načel v cestnem prometu in da si v primerih

neljubih dogodkov (pregretje motorjev, predrte zračnice, manjše tehnične napake na vozilih, ki nastajajo ob takšnih situacijah) med seboj pomagajo.

Prizadevamo si, da bodo načrtovane aktivnosti za večjo varnost v času poletne sezone prispevale k večji varnosti udeležencev cestnega prometa. Pozitivni trend, ki je bil dosežen v letu 2010, bi želeli ohraniti tudi v letošnjem letu, zato bodo vsi pristojni organi izvajali vse ukrepe, da se ga ohrani. Če bomo s to akcijo zmanjšali število prometnih nesreč, število mrtvih, hudo in lahko telesno poškodovanih zaradi neprilagojene hitrosti in vožnje pod vplivom alkohola, bo namen akcije nedvomno dosežen. Vsekakor pa lahko veliko za svojo varnost naredimo tudi udeleženci cestnega prometa, in sicer z doslednim spoštovanjem prometnih pravil in varno ter preudarno vožnjo v času poletne sezone.

Kajti prometna varnost, še posebej na najbolj množičnem področju uporabe cest, je ena od temeljnih kakovosti prometnega sistema in zagotovo tudi skupna odgovornost države, ki ima s svojimi

Število umrlih zaradi posledic prometnih nesreč je še vedno zelo visoko, saj se letno zgodi v povprečju 22.000 prometnih nesreč, v katerih umre približno 140 ljudi, poškodovanih pa je 10 tisoč oseb.

institucijami vpogled in pregled nad prometnim dogajanjem ter potrebne vzvode, s katerimi poleg posameznika posredno ali neposredno lahko vpliva na to področje. Vsak udeleženec v prometu ali uporabnik prometne storitve želi imeti prometni sistem, ki zadovoljuje njegove potrebe in pričakovanja. Čeprav na skupni ravni primarno breme za prometno varnost nosimo državne institucije, se mora vsak človek zavedati, da je on sam tisti, ki s svojim neprevidnim ravnanjem in kršenjem prometnih pravil povzroča nevarnost in je tudi sam tisti, ki je od drugih ogrožen.

Nacionalni energetske program do leta 2030

Pripravo predloga NEP vodi Ministrstvo za gospodarstvo, ki je predlog v javno obravnavo objavilo na spletu. Z nacionalnim energetske programom se določajo dolgoročni razvojni cilji in usmeritve energetske sistemov in oskrbe z energijo upoštevaje okoljske in tehnološke kriterije, razvoj javne infrastrukture in infrastrukture državnega pomena ter spodbude in mehanizme za spodbujanje uporabe obnovljivih virov energije in izvajanje ukrepov za učinkovito rabo energije.

Gre za redno pripravo nacionalnega energetskega programa, ki jo predpisuje Energetski zakon. Za doseganje ciljev podnebno energetskega svežnja so poleg sprejetih ukrepov in politik potrebni dodatni ukrepi. Veljavni nacionalni energetske

program (ReNEP), sprejet leta 2004 se ni izvajal, zato je nujna priprava dodatnih izvedbenih mehanizmov. Dodaten razlog za revizijo NEP so spremenjene okoliščine v mednarodnem prostoru, zlasti na trgih energentov in energetske tehnologij.

Predmet NEP je učinkovita raba energije in oskrba z energijo. NEP vključuje vse ukrepe Akcijskega načrta za obnovljive vire energije za obdobje od 2010 do 2020 in se praviloma obnavlja vsakih pet let.

Zagotavljanje pogojev za zanesljivo, konkurenčno in okoljsko trajnostno oskrbo uporabnikov z energijo in energetske storitvami se uvršča med najpomembnejše razvojne izzive sedanjega trenutka. Energetske politike je vse bolj predmet skupne politike EU, slovenska energetske politika je s to usklajena v svojih osnovnih ciljih: okoljske trajnosti, zanesljivosti in konkurenčnosti.

Vizija prihodnjih aktivnosti na področju energetike v Sloveniji je vzpostavitev pogojev za prehod v nizkoogljično družbo z vodilno vlogo naslednjih prednostnih področij:

- učinkovite rabe energije (URE),
- izkoriščanja obnovljivih virov energije (OVE) in
- razvoja aktivnih omrežij za distribucijo električne energije, ki ta razvoj podpirajo.

Na kratko, kaj prinaša NEP:

- do 2030 se bodo umaknile iz obratovanja vse obstoječe termoelektrarne
- postopno zmanjševanje rabe domačih fosilnih virov,

- izkoriščanje lignita v eni proizvodni enoti,
- popolno prenehanje rabe lignita predvideno okrog leta 2050
- do leta 2030 nad 50 % delež OVE glede na bruto končno rabo električne energije
- podaljšanje življenjske dobe obstoječe jedrske elektrarne
- izgradnja nove enote ob lokaciji obstoječe.

Ambiciozen prehod v nizkoogljično družbo pri ravnanju z energijo poleg ukrepov energetske politike omogočajo in podpirajo ukrepi politik povezanih z energetsko. Vlada RS zato v NEP napoveduje tudi osnovna izhodišča ukrepov davčne politike, politike urejanja prostora, stanovanjske politike, raziskav in razvoja, izobraževanja ter splošne razvojne politike države, potrebnih, da bodo načrtovani učinki energetske politike doseženi.

Ukrepi za doseganje ciljev NEP so strukturirani v podprogramih v štirih sklopih podprogramov:

- Trajnostna raba in lokalna oskrba z energijo s podprogrami:
- Učinkovita raba energije,
- Raba energije v prometu,
- Obnovljivi viri energije,

- Lokalna oskrba z energijo in
- Soproizvodnja toplote in električne energije;
- Oskrba z električno energijo: Proizvodnja električne energije, Prenos električne energije in Omrežje za distribucijo električne energije;
- Oskrba z gorivi: Oskrba z zemeljskim plinom, Tekoča goriva, Premog in Jedrska energija;
- Horizontalni podprogrami: Razvoj trga z električno energijo in zemeljskim plinom, Davki in regulirane cene, Izobraževanje in usposabljanje, Raziskave in razvoj in Prostorsko načrtovanje.

Vsak podprogram opredeljuje cilje, strategijo in podporno okolje, ki bo omogočilo doseganje ciljev: določa naloge, roke in odgovornosti za pripravo in izvajanje mehanizmov, identificirani so za podprogram najpomembnejši akterji, ocenjeni so pričakovani učinki in sredstva potrebna za izvedbo.

NEP opredeljuje razvoj javne infrastrukture in infrastrukture državnega pomena na objekt natančno in dopolnjuje usmeritve iz Odloka o strategiji prostorskega razvoja RS. Za izpolnjevanje ciljev NEP bodo objekti NEP vključeni v Načrte upravljanja z vodami (NUV).

Za izvajanje bodo bistvenega pomena viri: finančni viri in kadri, ustrezna or-

ganiziranost ter vodenje in spremljanje izvajanja NEP.

Učinkovita raba energije

Učinkovita raba energije (URE) je ključni ukrep energetske politike za povečanje konkurenčnosti družbe.

Operativni cilji na področju URE so:

- zagotoviti 100-odstotni delež skoraj ničelno energijskih stavb med novimi in obnovljenimi stavbami do leta 2020 in v javnem sektorju do leta 2018;
- zmanjšanje stroškov za energijo v javnem sektorju za 40 mio EUR/leto do leta 2015, 85 mio EUR/leto do leta 2020 in za 130 mio EUR/leto do leta 2030/27;
- obvladati rast rabe električne energije brez rabe v prometu tako, da bo rast manjša kot 5 % do leta 2020 in manj-

Zagotavljanje pogojev za zanesljivo, konkurenčno in okoljsko trajnostno oskrbo uporabnikov z energijo in energetskimi storitvami se uvršča med najpomembnejše razvojne izzive sedanjega trenutka.

ša kot 7 % do leta 2030 glede na rabo v letu 2008.

Shema pomoči za ranljive skupine je namenjena preprečevanju energijske revščine in povečanju odpornosti gospodinjstev z nižjimi prihodki na rast cen energije z izvajanjem ukrepov URE. Med predvideni ukrepi je tudi izvedba ukrepov URE v partnerstvu z lokalnimi skupnostmi in Ministrstvom za delo, družino in socialne zadeve (za zagotavljanje polnega prenosa izkušenj z drugimi oblikami pomoči za ranljive skupine, ustreznega dostopa do informacij in podpore pri izvedbi ukrepov). Prenos dobrih praks o energetski sanaciji iz tujine;

Raba energije v prometu

Program opredeljuje ukrepe energetske politike za zagotavljanje večje učinkovitosti vozil in vožnje, uvajanje novih goriv v prometu in izgradnjo polnilne infrastrukture in v tem segmentu dopolnjuje pripravo trajnostne prometne politike.

Ključni elementi podpornega okolja za trajnostno rabo energije v prometu bodo:

- davčni ukrepi: obdavčenje goriv in vozil, dajatve za uporabo cest glede na okoljske kriterije s postopnim povečevanjem razpona davčnih stopenj, vključno z ničelno stopnjo davkov za biogoriva;
- spodbujanje nakupa okolju prijaznih vozil v javnem sektorju v okviru zelenih javnih naročil;
- finančne spodbude za nakup električnih baterijskih vozil za avtobuse, tovorna vozila, osebna vozila, električne dvokolesnike in energijsko učinkovita tovorna vozila z motorjem z notranjim zgorevanjem ter vozila na vodik;

Obnovljivi viri energije

Ključni elementi podpornega okolja do leta 2020 so:

- ekonomske spodbude: nadaljevanje uveljavljene sheme podpor za proizvodnjo električne energije iz OVE in SPTE z visokim izkoristkom, priprava sorodne sheme za toploto, neposredne finančne spodbude in ustrežna davčna politika⁵¹;

- ustrezne finančne spodbude za ranljive skupine prebivalstva;
- predpisi za načine ogrevanja in hlajenja: uvedba obveznega deleža OVE v sistemih daljinskega ogrevanja, nadgradnja predpisov za uporabo OVE v stavbah;
- izboljšanje načrtovanja: pospešeno umeščanje OVE v prostorske načrte na državnem ter lokalnem nivoju; poenostavitev administrativnih postopkov za izvedbo investicij ter preverjanje učinkovitosti postopkov z demonstracijskimi projekti;
- sistem upravljanja kakovosti pri načrtovanju in izvedbi projektov ter kakovosti biogoriv;
- spodbude za razvoj finančnih trgov in ponudbe ustreznih finančnih mehanizmov;
- podpore za vzpostavljanje trga z lesno biomaso;
- ukrepi na področju izobraževanja in usposabljanja, raziskav in razvoja ter spodbujanja razvoja industrijske proizvodnje zelenih energetskih tehnologij;

sistematično promocijo dobrih praks URE in OVE ter zagotavljanje kakovostnih informacij za vrednotenje pri vseh odločitvah povezanih z rabo OVE.

Lokalna oskrba z energijo

Glavni cilj podprograma je oblikovanje, sprejem in izvedba intenzivnih razvojnih strategij lokalne oskrbe z energijo, ki sloni na sistemih daljinskega ogrevanja (DO) in hlajenja, OVE, SPTE z visokim izkoristkom ter izkoriščanju odpadne toplote. Ključni elementi podpornega okolja so:

- predpisi za načine ogrevanja in hlajenja v naseljih;
- regulacija cen daljinske toplote;
- uveljavljanje strategije in ciljev podprograma v novih lokalnih energetskih konceptih, prenovi obstoječih lokalnih energetskih konceptov do leta 2015 in vzpostavitev povezave med koncepti in prostorskimi akti občin;

- dolgoročna obratovalna podpora toploti in električni energiji, proizvedeni iz OVE in v SPTE z visokim izkoristkom⁵⁹;
- neposredne finančne spodbude za investicije v omrežja daljinskega ogrevanja in hlajenja ter podpora proizvodnji toplote v sistemih DO;
- zelena javna naročila;
- ustrežna cenovna, trošarinska in davčna politika;
- institucionalni razvoj finančnih instrumentov in poslovnih okolij javno-zasebnega partnerstva.

Soproizvodnja toplote in električne energije

Podprogram podpira uresničevanje ključnih strateških ciljev NEP na področju URE s SPTE z visokim izkoristkom in s tem prispeva k doseganju ciljev NEP za izboljšanja zanesljivosti oskrbe, konkurenčnosti in zmanjšanja vplivov na okolje.

Ključni elementi podpornega okolja za razvoj SPTE so:

- učinkovito izvajanje sheme podpor za proizvodnjo električne energije v SPTE z visokim izkoristkom je ključen spodbujevalni mehanizem;
- predpisi za načine ogrevanja in hlajenja v naseljih in stavbah;
- davčna politika usmerjena v postopno internalizacijo zunanjih stroškov v okviru zelene javnofinančne reforme;
- zelena javna naročila in zelene državne pomoči;
- znatna okrepitev izobraževanja in usposabljanja na področju;
- uvedba sistema za zagotavljanje kakovosti;
- podpora pripravi projektov ter svetovanje;
- tehnološki razvojni demonstracijski projekti.

Volilna skupščina

V torek, 10. maja, je v okviru Skupnosti občin Slovenije potekala volilna skupščina SOS. Na skupščini so se izvolila delovna telesa, obravnavala in sprejemala so se različna gradiva (poročilo o delu SOS 2010, načrt dela 2011, poročilo nadzornega odbora, finančni načrt 2011, finančno poročilo 2010), predlagali in imenovali so se častni člani SOS, predstavil pa se je ponovno tudi projekt 3D za občine.

Skupnost občin Slovenije je tako v nov mandat stopila z novim vodstvom. Skupnost občin Slovenije je v skladu s statutom organizirana tripartitno. V preteklosti se je pokazalo, da so lahko interesi občin glede na njihovo velikost različni in včasih tudi nasprotni. Skupnost tako sestavljajo tri statutarno določene sekcije:

1. sekcija mestnih občin,
2. sekcija občin s sedežem upravnih enot in
3. sekcija ostalih občin.

Predstavljamo vam nove članice in člane predsedstva SOS.

SEKCIJA MESTNIH OBČIN:	SEKCIJA OBČIN S SEDEŽ UPRAVNIH ENOT:	SEKCIJA OSTALIH OBČIN:
• Predsednik:	• Predsednik:	• Predsednik:
Franc Kangler, Mestna občina Maribor	Dr. Ivan Žagar, občina Slovenska Bistrica	Leopold Kremžar, Miklavž na Dravskem polju
• Podpredsednik: /	• Podpredsednik:	• Podpredsednik:
Bojan Šrot, Mestna občina Celje	Alan Bukovnik, občina Radlje ob Dravi	Darko Fras, Sveta Trojica
Boris Popovič, Mestna občina Koper	• Ostali člani predsedstva:	• Ostali člani predsedstva:
Mohor Bogataj, Mestna občina Kranj	Ivan Molan, Brežice	Milan Gumzar, Benedikt
Anton Štihec, Mestna občina Murska Sobota	Janez Kramberger, Lenart	Marjan Žmavc, Cerkevnik
Matej Arčon, Mestna občina Nova Gorica	Renata Brunskole, Metlika	Marjan Kardinar, Dobrovnik
Alojz Muhič, Mestna občina Novo mesto	Srečko Ocvirk, Sevnica	mag. Stanislav Glažar, Hajdina
dr. Štefan Čelan, Mestna občina Ptuj	Miran Gorinšek, Slovenske Konjice	Peter Misja, Podčetrtek
Matjaž Zanoškar, Mestna občina Slovenj Gradec	mag. Marko Diaci, Šentjur	Branko Ledinek, Rače-Fram
Bojan Kontič, Mestna občina Velenje	Uroš Brežan, Tolmin	Anton Peršak, Trzin
	Vili Treven, Trbovlje	mag. Boris Podvršnik, Zreče

Na predsedstvu SOS o obveznosti občin v primeru naravnih nesreč

JASMINA TKALČIČ,
SEKRETARIAT SOS

Vsredo, 13. aprila 2011, s pričetkom ob 10. uri je v prostorih Občine Radovljica potekala 22. redna seja Predsedstva Skupnosti občin Slovenije. Na seji so župani svojo pozornost namenili problematiki naravnih nesreč z vidika obveznosti občin.

Skupnost občin Slovenije je že dalj časa namreč opozarjala Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter Ministrstvo za obrambo - Upravo za zaščito in reševanje na delo občin, za katerega je po zakonu pristojna država. Gre namreč za popisovanje škode v primeru naravnih nesreč, ne samo na področju kmetijstva, temveč tudi v primeru ostalih škod. Delovna skupina za kmetijstvo SOS je pričela opozarjati na problematiko, pridružila se ji je tudi Delovna skupina za zaščito in reševanje. Iz ministrstva za kmetijstvo se je seje predsedstva udeležila sekretarka Majda Zavšek Urbančič, s strani Uprave za zaščito in reševanje pa sta se seje udeležila Lampret Milan in Ana Jakšič.

Zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Ur. l. RS, št. 51/06, 97/10) v deveti alineji 36. člena natanč-

no opredeljuje, da je pristojnost države »... ocenjevanje škode, ki jo povzročijo naravne in druge nesreče ...«. Ocenjevanje škode tako v zakonu ni zapisana med pristojnostmi občine. Čeprav v 97. členu istega zakona jasno piše, da Vlada RS za ocenjevanje škode imenuje državno in regijske komisije, praksa kaže, da ocenjevanje na terenu izvajajo občinske komisije. Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje krije neposredne stroške za delo komisij za ocenjevanje škode po tem zakonu, vendar le za državno in regijske komisije. Delo in stroški komisij na občinski ravni s strani države tako niso plačani.

Delovna skupina za kmetijstvo je opravila analizo popisovanja škod, v katerem smo primeroma zajeli potrebne podatke v primeru naravnih nesreč v letu 2009. V tem letu, torej letu 2009, se je škoda ocenjevala za naravne nesreče v juniju, juliju, avgustu in decembru. Stroški občinskih komisij so znašali najmanj 170.000,00 EUR. Pri tem smo upoštevali, da so v vsaki občinski komisiji povprečno po trije člani, da je vsak popis trajal v povprečju 40 ur, vrednost ure pa je primerljiva z bruto

urno postavko plače višjega svetovalca. Pri tem nismo upoštevali stroškov ur potrebnih za vnos podatkov v AJDO niti stroškov prevoza, ko so se komisije vozile po terenu. Stroški Uprav RS za zaščito in reševanje (ki pa so bili plačani), so v letu 2009 znašali 11.014,00 EUR. Po podatkih z obrazcev je jasno razvidno, da je bila višina skupaj ocenjene škode v letu 2009 na kmetijstvu 3.178.812,97 EUR. Davčna uprava je na osnovi teh ocenitev 85 zavezanecem (kmetom) zmanjšala oz. odpisala prispevke v skupni višini 40.438,85 EUR – t. j. povprečno 476 EUR/kmeta -zavezanca. Rezultat številnih ur dela komisij in uradnikov je torej »povrnitev« le 1,29 % od vse ocenjene škode.

Predstavniki Predsedstva Skupnosti občin Slovenije, Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter Uprave za zaščito in reševanje so se strinjali, da se v kratkem sestanejo na skupnem sestanku ter preučijo možnosti za rešitev nastale problemske situacije.

Ker je popisovanje škode v primeru naravnih nesreč, izhajajoč iz zakona, naloga regijskih komisij, je bil med župani predlog tudi, da naj bodo občinske komisije regijskim komisijam zgolj administrativna podpora pri zbiranju dokumentacije. Sedaj se dogaja, da so občinske komisije tiste, ki gredo na teren, popisujejo škodo, imajo stroške s popisovanjem, brez da s strani države dobijo povrnjena kakršnakoli sredstva, občine pa so navsezadnje tudi tiste, na katere se obračajo jezni občani in občanke, saj denarja za povračilo nastale škode ni in ni.

1. seja Predsedstva SOS

BARBARA HORVAT,
JASMINA VIDMAR

Dne 21.6.2011 je v prostorih penziona Kračun, v Ločah pri Slovenskih Konjicah, potekala prva seja na novo izvoljenega predsedstva Skupnosti občin Slovenije.

Zbrani župani so potrdili predlog glavnega odbora SOS, da bodo na skupščini izvoljeni predsedniki posamičnih sekcij skupnosti, Leo Kremžar, dr. Ivan Žagar in Franc Kangler, prevzeli mandat predsednika skupnosti za dobo 16 mesecev po zgoraj naštetem vrstnem redu. Vodenje seje je tako kot prvi prevzel Leo Kremžar, ki je izpostavil pomembnost povezovanja vseh tistih, ki aktivno delujejo na lokalni ravni oz. predstavljajo in zastopajo občine, saj si občine želijo zagotoviti boljše pogoje za delo, predvsem pa posluš zanje na državni ravni.

Velik poudarek tokratne seje predsedstva je bil na obravnavi predloga Zakona o javnih financah, ki sta ga predstavili predstavnici Ministrstva za finance Marjana Arnuš in Brigita Repar. Predlog Zakona o javnih financah naj bi zagotovil vzpostavitev večletnega proračunskega načrtovanja, boljšega nadzora nad javnimi financami in sankcioniranje kršitev na tem področju. Predstavnica Ministrstva za finance je predstavila predlog zakona in že posredovane pripombe Komisije za proračun in javne finance. V

prvem posredovanem svežnju pripomb smo izpostavili predvsem problematiko sestavljanja dvoletnih proračunov, zakon pa uvaja tudi nekatere nove definicije in novo metodologijo javnega financiranja. Ministrstvo za finance je izrazilo voljo do upoštevanja pripomb Skupnosti občin, še posebej pri pereči tematiki deleža zadolževanja občin. Skupnost občin Slovenije je na MF predhodno že posredovala splošne in specifične pripombe na predlog zakona, v katerem ugotavljamo, da je predlog zakona v očitnem nasprotju s sprejeto Evropsko listino o lokalni samoupravi, prav tako pa se očitno odmika od priporočil Evropske unije ter OECD v zvezi z vzpostavitvijo lokalnih financ. Predlog namreč predpostavlja, da sta sistema na državni in lokalni ravni lahko primerljiva in sta zato podobno organizirana, kar je neustrezno in nesprejemljivo. Mnogo pripomb so prisotni podali predvsem na novo definicijo pojma in urejanja donacij.

Prisotni so opozorili na vrsto nedorečenosti in sistemsko spornih določb, ki lahko v prihodnje izrazito otežijo delovanje občin na tem področju. Ker gre za izjemno pomemben zakon, je predsedstvo sklenilo sestaviti ožjo delovno skupino za finance, ki bo z ministrstvom nadalje usklajevalo pripombe skupnosti.

Sledila je predstavitev projekta Pisatelj-ska pot, ki nastaja pod taktirko Društva pisateljev Slovenije. Projekt je zbranim članom predsedstva predstavil predsednik komisije za naravno in kulturno dediščino Igor Likar. Slovenska pisatelj-ska pot, projekt Društva slovenskih pisateljev, je projekt v nastajanju. Pri-

bližno dve leti ga negujejo člani Društva slovenskih pisateljev Igor Likar, ki je tudi idejni vodja, Željko Kozinc, Franci Just, Ivo Frbežar, Tine Mlinarič in Majda Koren. Na že začrtani trasi poti je izbranih približno 95 krajev v Sloveniji in zamejstvu, ki so v slovenski literarni zgodovini označeni kot rojstni kraji že pokojnih pisateljev in pesnikov, vključnih pa je tudi nekaj krajev, v katerih so posamezni književniki živeli in ustvarjali. Pot se začne v Prekmurju, potem zajame Slovenske gorice, Maribor, Koroško, Savinjsko, Obsootelje, Posavje, Zasavje, Gorenjsko, Primorsko s Trstom, Notranjsko, Ljubljano, Dolenjsko in se konča v Vinici v Beli Krajini. Načrtovano je, da bodo točke Slovenske pisateljske poti enotno označene s tablam, ki jih je oblikovala Lena Likar in klopami, ki jih je zasnoval eden največjih slovenskih oblikovalcev Oskar Kogoj, imenovala pa se bodo »počivališče duha«. Celotna Slovenska pisatelj-ska pot bo na voljo v treh knjižnim vodnikih, ki bodo deloma dostopni na spletnem portalu www.spp.si, obogatenem z avdio-vizualnimi gradivi. V okviru Slovenske pisateljske poti bodo organizirani tudi literarni dogodki, ki bodo oživili rojstne kraje in pisateljske domačije. V prihodnjem letu načrtujejo dogodke ob rekah, ob Muri, Dravi in Ljubljani, v okviru festivalov Būrjaški dnevi, Noči v stari Ljubljani in Festivala Lent.

Predstavniki Društva pisateljev Slovenije so izkoristili priložnost in redsedstvo Skupnosti občin Slovenije povabili k sodelovanju pri tem kulturnem projektu, ki je gotovo lahko velika pridobitev za poetično pokrajino v občinah. Plod razgovora je bil podpis memoranduma med Društvom pisateljev Slovenije in SOS, s katerim se v Skupnosti zavezuje-mo k vzajemnem sodelovanju.

Skupnost občin Slovenije in Društvo pisateljev Slovenije sta podpisala memorandum o vzajemnem delovanju in sodelovanju.

Novosti s področja korupcije in integritete

JASMINA TKALČIČ,
SEKRETARIAT SOS

Vse od objave in veljave Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije v juniju 2010 pa do danes si je Skupnost občin Slovenije (SOS) prizadevala k vzpostavitvi dialoga med predstavniki Ministrstva za javno upravo (MJU) kot pripravljalca zakona in Komisijo za preprečevanje korupcije (KPK) kot izvajalca zakona. Pot, ki smo jo skupno prehodili do danes, je prinesla prve rezultate medsebojnega sodelovanja in dialoga, kar se je pokazalo za več kot potrebno. Želeli bi si, da bi tudi ostala ministrstva in državni organi na področju dialoga naredili premik, saj so v tem primeru kompromisne rešitve zmeraj na dosegu roke.

Že leta 2010 smo v okviru SOS tako MJU kot KPK opozorili na takrat veljavne problemske določbe zakona glede omejitev poslovanja, nezdružljivosti opravljanja funkcije, nasprotja interesov in dolžnosti prijave premoženjskega stanja. Predstavniki vseh treh so se večkrat sestali na usklajevalnih sestankih, izvajanje

problemskih določb zakona je bilo tudi večkrat predmet obravnave predsedstva SOS, na pobudo SOS se je ustanovila delovna skupina in prvi premiki so se pričeli. Skozi leto opozarjanj, usklajevanj s predstavniki MJU in KPK ter primerov, ki so se pojavljali v praksi občin, zaradi katerih je s strani občin izvajanje določb zakona bilo praktično neefektivno in nesmiselno, so v UL RS št. 43/2011 bile objavljene spremembe in dopolnitve Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije.

Bistvene novosti, ki jih ta prinaša, so dolžnost obvezne vključitve protikorupcijske klavzule v vse pogodbe v vrednosti nad 10.000 evrov brez ddv, ki jih sklepajo organi in organizacije javnega sektorja. Komisija je že opozorila, da se slednje v praksi slabo izvaja oziroma se sploh ne! Novost, ki jo novela prinaša, je možnost sklenitve pogodbe brez protikorupcijske klavzule, za kar je potrebno dobiti dovoljenje komisije. Zelo pomembna novost je tudi pridobitev podatkov o udeležbi fizič-

nih in pravnih oseb v lastništvu ponudnika, vključno z udeležbo tihih družbenikov ter pridobitev podatkov o povezanih družbah ponudnika.

Določbe zakona, ki urejajo nasprotje interesov, se bistveno niso spremenile, se je pa bistveno razširil krog posameznikov, ki jih zavezujejo določbe o dolžnem izogibanju nasprotju interesov. Uradne osebe, ki morajo biti pozorne na vsako dejansko ali možno nasprotje interesov in morajo storiti vse, da se mu izognejo, so po novem funkcionarji, uradniki na položaju, drugi javni uslužbenci, poslovodne osebe ter člani organov upravljanja, vodenja in nadzora v subjektih javnega sektorja.

Glede načrta integritete prinaša novela zakona novost, ki so jo nestrpnost pričakovali skoraj vsi zaposleni v občinskih upravah. **Novela je namreč rok za izdelavo načrtov integritete podaljšala za eno leto, torej do 5. junija 2012.** Pobudo za podaljšanje roka je na KPK naslovila tudi Skupnost občin Slovenije, predstavniki SOS pa so tudi od junija 2010 sodelovali v delovni skupini KPK, v okviru katere je nastal vzorec načrta integritete z vsemi ostalimi podlagami in obrazci.

Kljub temu da vsi predlogi SOS ob spremembah in dopolnitvah zakona (še) niso bili upoštevani, so predstavniki tako KPK kot MJU predstavnikom SOS prisluhnili ter nas obravnavali kot enakovrednega sogovornika. Za tovrstna sodelovanja si bomo še naprej prizadevali tudi pri ostalih državnih organih.

SOS uspešna pri nesprejemanju novele ZGO

SINIŠA PLAVŠIČ

V času obravnave predloga novele Zakona o graditvi objektov (ZGO-1D) je Skupnost občin Slovenije (SOS) aktivno sodelovala oziroma opozarjala na neprimernost predloga novele zakona.

Med cilji, načeli in poglavitnimi rešitvami zakona se je navajalo, da ima predlagana sprememba 79. člena ZGO-1 cilj, da se možnost gradnje v lastni režiji zoži in s tem zmanjša možnost za sivo ekonomijo, s tem pa se obenem sledi cilju krepitve oziroma sanacije gradbeništva.

Na SOS smo bili mnenja, da je vsekakor dobrodošlo, da država poskuša z različnimi ukrepi sanirati trenutno stanje v državi, vendar menimo, da je predmetni ukrep, ki ga predvideva sprememba ZGO-1, napačen in nedvomno ne bi prinesel zelenega rezultata. Po drugi strani pa bi ljudem, ki so v stiski in jim gradnja v lastni režiji predstavlja edino možnost za ureditev pogojev za življenje, onemogočeno še to, da si bodo s pomočjo ljudi oziroma prostovoljstva in solidarnosti, kot radi poudarjamo, zagotovili streho nad glavo.

Na Skupnosti občin Slovenije smo bili začudeni, da delovna skupina, ki pripravlja ukrepe za sanacijo, lahko pride do takšnih rešitev, saj je dejstvo, da je v današnjem času građenj v lastni režiji izredno malo, saj so te storitve na trgu široko dostopne, posledično je konkurenca večja in cene nižje, zato se ljudje načeloma ne odločajo za lastne gradnje. Poleg tega gradnja, ki

jo opravljajo za to specializirane pravne osebe, prinaša garancijo, kar je ljudem velikega pomena. Skratka nedvomno je dejstvo, da se za gradnjo v lastni režiji odloča izredno malo ljudi, kot omenjeno so običajno to ljudje v stiski.

Na drugi strani ima država vse vzvode za izvajanje nadzora nad sivo ekonomijo (inšpekcija, DURS), zato je zmanjšanje sive ekonomije kot cilj zakona nerealen. V okviru paketa predloga sprememb zakonodaje za zmanjšanje obsega sive ekonomije v Sloveniji predlog omenjene spremembe ponovno vzpodbuja resno dilemo o smiselnosti veljavne prostorske zakonodaje, o njeni strokovnosti ter učinkovitosti. V njej so zapisani tudi pogoji za izvajanje del in nadzor gradnje v lastni režiji, v zvez s tem smo bili na SOS mnenja, da zaradi te materije ni potrebno spreminjati zakona, ampak učinkoviteje izvajati nadzor nad gradnjami v našem prostoru; s tem bi se zmanjšalo število nedovoljenih građenj (nelegalnih, neskladnih ... građenj), hkrati pa tudi izboljšal izgled prostora, ki mora slediti določilom prostorskih načrtov.

SOS je svoje mnenje posredovala vsem poslankam in poslancem. Pripombe je povzela tudi poslanska skupina SDS. Odbor za okolje in prostor DZ, ki je predlog zakona obravnaval na seji 2. junija, je na podlagi omenjenih argumentov sklenil, da je predlog zakona neprimeren za nadaljnjo obravnavo. SOS je s pomočjo svoje Komisije za prostor tako ponovno bila uspešna pri oblikovanju oziroma sprejemanju nove zakonodaje.

Sprememba Zakona o zemljiški knjigi prinaša stroške

SINIŠA PLAVŠIČ

V Uradnem listu RS št. 25/2011 z dne 4.4.2011 je bil objavljen Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o zemljiški knjigi – ZZK-1C. Spremembe, ki jih prinaša sprejeti zakon, so obsežne, saj se uvaja e-zemljiška knjiga, kjer se bo zemljiškoknjižne predloge vlagalo na novi način.

Skupnost občin Slovenije je že v lanskem letu, ko se je oblikovala prva sprememba, ki nato ni bila sprejeta, aktivno sodelovala v postopku s svojimi pripombami in mnenji. Predvsem smo poudarjali, da bi poleg vseh upravičenih vlagateljev ZK predlogov morale biti tudi občine.

125.a člen ZZK-1 določa med drugim, kdo je upravičen vlagatelj ZK predloga. Med upravičene vlagatelje uvršča tudi vsako fizično ali pravno osebo v svojem

imenu, če ima digitalno potrdilo s svojim varnim elektronskim podpisom in varni elektronski predal in je vključena v informacijski sistem za varno elektronsko vročanje v skladu s predpisi, ki urejajo elektronsko poslovanje v civilnih sodnih postopkih.

Nadalje osmi in deveti odstavek 142. člena ZZK-1 določa:

"(8) Če se z zemljiškoknjižnim predlogom, ki ga vloži predlagatelj sam, odvetnik ali nepremičninska družba, zahteva vpis na podlagi listin iz 1. ali 2. točke prvega odstavka tega člena, se te listine ne priložijo zemljiškoknjižnemu predlogu, temveč mora predlagatelj, odvetnik ali nepremičninska družba v treh delovnih dneh po vložitvi zemljiškoknjižnega predloga te listine izročiti notarju in notarja obvestiti o opravljeni številki zadeve v zemljiškoknjižnem postopku, ki je bil začel z vložitvijo tega predloga.

(9) Notar mora v treh delovnih dneh po prejemu obvestila in listin iz prejšnjega odstavka, te listine pretvoriti v elektronsko obliko, jih podpisati s svojim varnim elektronskim podpisom in priložiti elektronski vlogi, s katero jih predloži zemljiškoknjižnemu sodišču pod opravnilno številko zadeve, navedene v obvestilu.«

Glede na določbe smo se znašli v položaju, ko kljub temu, da lahko občina sama vloži elektronski predlog, mora iti do notarja, mu izročiti listine, da jih ta pretvori v elektronsko obliko in mu za to plačati!

Po informacijah, ki smo jih preverili pri notarjih, se cene za opravljene storitve iz omenjenih odstavkov 142. člena ZZK-1 gibljejo od 30 do 40EUR na posamezno listino. Se pravi, da v primeru odkupa neke trase ceste ali npr. služnosti za občino to predstavlja dodaten strošek za delo, ki so ga do sedaj opravile same. Matematika je enostavna, a hkrati zaskrbljujoča, če ne že katastrofalna: če je količina pogodb npr. 800, je strošek neke komunalne investicije dodatno še vsaj 24.000 EUR, ki ga sedaj ni bilo! Takšen finančen poseg v občinske proračune za delo, ki so ga do sedaj same opravljale brez težav, je nesprejemljiv!

Zato je SOS posredovala na Ministrstvo za pravosodje dopis, v katerem jih je prosila za pojasnilo. Z njihove strani smo prejeli običajen dopis v stilu ministrstva, v katerem na široko povzemajo veljavno zakonodajo in enostavno ne odgovarjajo na zastavljeno dilemo. SOS bo vsekakor poskušala narediti vse, kar bo v njeni moči, vendar smo na žalost kot kaže ponovno priča trenutku, ko država z nespametnimi rešitvami v teh kriznih časih povzroča dodatne stroške občinam in še marsikomu drugemu. Še več! Država je tekom sprejemanja novele zakona zatrjevala, da bo vlaganje zemljiškoknjižnih predlogov po novem ceneje.

Za več znanja v občinah

JASMINA TKALČIČ
SINIŠA PLAVŠIČ
SEKRETARIAT SOS

Skupnost občin Slovenije je v toplih mesecih maja in junija ponovno poskrbela za več znanja v slovenskih občinah ter v ta namen organizirala kar nekaj izobraževanj. V nadaljevanju podajamo kratke povzetke.

Novosti, ki jih prinaša ZJN-2C

Vsredo, 20.4.2011, je v Ljubljani v organizaciji Skupnosti občin Slovenije potekal delovni posvet z naslovom »Novosti, ki jih prinaša ZJN-2C«. V Uradnem listu RS št. 18/2011 z dne 15.3.2011 je bil objavljen Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o javnem naročanju (ZJN-2C). Spremembe so stopile v veljavo 30.3.2011. Zakon prinaša na področju javnega naročanja kar nekaj novosti, kot so: **novosti pri vpogledu v ponudbe, strokovni izpit**

in obnavljanje "licence" na dve leti, razširjena obvezna izločitev kandidata ali ponudnika, naročnik lahko do pravomočnosti spremeni odločitev na lastno pobudo, pravno varstvo od dneva odločitve o zahtevi po dodatni obrazložitvi... Omenjene novosti je slušateljsem predstavil dobro znani predavatelj Milan Železnik, strokovnjak na področju javnih naročil, ki je z zanimivim in praktičnim predavanjem odgovoril na vprašanja udeležencev in, prepričani smo, zadovoljil še tako zahtevnega slušatelja.

Izvedba seje občinskega sveta in njegovih delovnih teles

V petek, 27.5.2011, je v Ljubljani potekal delovni posvet z naslovom »Izvedba seje občinskega sveta in njegovih delovnih teles«. Delovni posvet je bil namenjen občinskim svetnicam in svetnikom ter vsem, ki imajo kakršen koli opravke z delom seje občinskega sveta. Predavala je Neža Vodušek, sekretarka Službe Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalni razvoj, osredotočila pa se je predvsem na naslednje teme: kaj

lahko pripravimo vnaprej (pisni potek seje, predlogi sklepov...), poslovniška orodja pri izvedbi in vodenju seje, vsebinska in postopkovna razlika med prvo in drugo obravnavo predpisa, vrste glasovanja (javno, javno posamično, tajno, ponovitev glasovanja ...), pravila glasovanja o amandmajih in sklepih (vrstni red), zapisnik (sodobni način pisanja zapisnika, kdaj prepisovati zvočni zapis seje...).

Predstavitev novele Zakona o kmetijskih zemljiščih

Skupnost občin Slovenije je v torek, 21.6.2011, v sodelovanju z Združenjem občin Slovenije in Ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano organizirala posvet na temo novele Zakona o kmetijskih zemljiščih. V Uradnem listu RS št. 43/2011 z dne 3.6.2011 je bil objavljen Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijskih zemljiščih. Spremembe so stopile v veljavo 18.6.2011. Novela zakona prinaša na področju načrtovanja in varovanja kmetijskih zemljišč kar nekaj novosti. Glavni poudarek zakona je na ohranjanju in izboljšanju proizvodnega potenciala kmetijskih zemljišč, povečanju obsega kmetijskih zemljišč, trajnostnem ravnanju in upravljanju s kmetijskimi zemljišči in nenazadnje varovanju in obdelovanju kmetijskih zemljišč kot ključnega resursa za pridelovanje hrane v Sloveniji. V ta namen se z novelo zakona določa tudi nove cilje zakona. Omenjene cilje in vse ostale novosti so na omenjenem delovnem posvetu predstavili predstavniki Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Pooblastila, pristojnosti in odgovornosti (splošno) v občini

V sredo, 22.6.2011, smo organizirali delovni posvet z naslovom »Pooblastila, pristojnosti in odgovornosti (splošno) v občini«. Predavala je Andreja Katič predsednica Združenja tajnikov slovenskih občin. Delovni posvet je bil namenjen vsem zaposlenim v občinskih upravah in vsem, ki jih je navedena tematika zanimala. V občinskih upravah nemalokrat prihaja do vprašanj, kdaj in kakšna pooblastila podeljuje župan, kdaj in kakšna pooblastila podeljuje direktor občinske uprave in kdaj in kakšna pooblastila lahko podeljuje drug javni uslužbenec. Nemalokrat se pojavljajo tudi vprašanja, kdo ima kakšne pristojnosti ter kdo nosi odgovornost. Ob pooblastilih, pristojnostih in odgovornostih je potrebno poznavanje zakonodaje, predvsem pa vsebinsko povezovanje več različnih zakonov, to je Zakona o javnih uslužbencih, Zakona o lokalni samoupravi kot tudi Zakona o splošnem upravnem postopku.

Pravno varstvo v postopkih javnega naročanja

Skupnost občin Slovenije v torek, 28.6.2011, v sodelovanju s predavateljem Milanom Železnikom vljudno izvedla delovni posvet »Predstavitev novega Zakona o pravnem varstvu v postopkih javnega naročanja«. V Uradnem listu RS št. 43/2011 z dne 3.6.2011 je bil objavljen nov Zakon o pravnem varstvu v postopkih javnega naročanja (ZPVPJN). Spremembe stopijo v veljavo 3.7.2011. Zakon v popolnosti razveljavlja trenutno veljaven Zakon o reviziji postopkov javnega naročanja in prinaša v postopek revizije postopkov javnega naročanja kar nekaj novosti. Na delovnem posvetu so s strani dobro znanega predavatelja Milana Železnika bile predstavljene naslednje teme: izjeme, ki niso predmet pravnega varstva, dopustnost pravnega varstva v postopkih JN, temeljna načela pravnega varstva v postopkih JN, predrevizijski postopek, revizijski postopek pred Državno revizijsko komisijo, sodno varstvo. G. Železnik je prisotnim z zanimivim in praktičnim predavanjem odgovoril na vaša vprašanja in, prepričani smo, zadovoljil še tako zahtevnega slušatelja.

Presoja učinkov na prostor in projekt ESPON EATIA

NAJA MAROT,
NAJA.MAROT@UIRS.SI

Države Evropske unije so danes podvržene čedalje večji regulaciji, večina predpisov pa ima poleg ciljno usmerjenih učinkov tudi številne druge, največkrat nepredvidene učinke, ki zadevajo različna področja: okolje, upravne postopke, gospodarstvo, socialo in prostorski razvoj oziroma rabo tal. Za zagotovitev

kakovosti teh predpisov, medsebojno koordinacijo in preprečevanje neželenih učinkov je Evropska unija uzakonila obvezno pripravo presoje učinkov predpisov, s katero je potrebno predhodno analizirati potencialne učinke predpisov na administracijo, v primeru bolj poglobljene analize tudi na družbo,

gospodarstvo ter okolje in prostor. Medtem ko so presoje za področje okolja in gospodarstva že dodobra uveljavljene (presoja vplivov na okolje, analiza stroškov in koristi, standardni model stroškov) in nekatere od njih tudi uzakonjene, je presoja učinkov na prostor še vedno metoda v razvoju.

Prvičkrat jo omenjajo Evropske prostorske razvojne perspektive v letu 1999 kot presojo velikih infrastrukturnih projektov, projektov za upravljanje z vodami ter za oblikovanje prostorsko razvojnih strategij za zavarovana območja in mokrišča. Glavni namen presoje je izboljšanje koordinacije sektorskih politik s prostorskimi cilji na način, da se poveča njihovo usklajeno delovanje in investiranje ter zmanjša podvojeno rabo finančnih in človeških virov v prostoru. Največji napredek na tem področju je bil narejen v okviru Evropske mreže za opazovanje prostorskega razvoja in kohezije, krajše ESPON, kjer so se posvetili razvoju kvantitativnih metod za naknadno vrednotenje dejanskih učinkov različnih EU politik, na pri-

Primer nepredvidenih prostorskih učinkov prenosa EU predpisa

Na Nizozemskem je direktiva o kakovosti zraka zaradi strogega prenosa neposredno v prostorsko zakonodajo povzročila pravi zastoj gradbene industrije, saj zaradi preseganja dovoljenih vrednosti emisij na številnih območjih, prej opredeljenih kot stavbna zemljišča, ni bilo več mogoče graditi. Nizozemsko ministrstvo za prostor zdaj izvaja presojo učinkov za vse predlagane predpise EU, s čimer želi že v izhodišču doseči močnejšo pogajalsko pozicijo pri samem oblikovanju predpisa in se tako izogniti zapletom pri prenosu na nacionalno raven.

mer energetske politike, skupne kmetijske politike, politike razvoja podeželja, razvoja prometnega omrežja in druge. Hkrati poskušajo predvideti prostorske učinke globalnih trendov, kot so podnebne spremembe, ki se različno odražajo v evropskih regijah in tako pogojujejo oblikovanje evropskih politik.

V Sloveniji je bilo na pobudo Ministrstva za okolje in prostor izvedenih že nekaj pilotnih projektov presojanja učinkov na prostor, med zadnjimi so v ciljnem raziskovalnem projektu razvili metodo za vrednotenje učinkov sektorskih politik na doseganje državnih ciljev prostorskega razvoja in jo testirali na nacionalnem energetskega programu iz leta 2004. Rezultati so pokazali, da energetski program precej prispeva k doseganju ciljev slovenske okoljske politike, medtem ko je njegov prispevek k družbeni koheziji šibak. V metodološkem smislu se je pristop izkazal za uporabnega za vrednotenje učinkov različnih ukrepov – kar omogoča tudi vrednotenje alternativnih rešitev – in preprost za uporabo, saj temelji na enostavnem petstopenjskem

vrednotenju posameznih učinkov in sintezi ocen glede na izbrane glavne vidike vrednotenja.

Prostorskih učinkov ne sproža le nacionalna sektorska zakonodaja, ampak se z njimi srečujemo tudi pri evropskih predpisih. Pri sedanjem načinu oblikovanja evropskih predpisov se učinki obravnavajo v posplošeni obliki brez upoštevanja razlik, do katerih pride zaradi prostorskih značilnosti posameznih držav, regij in lokalnih skupnosti. Nepričakovani učinki so pogosto posledica tudi načina prenosa predpisa v nacionalno zakonodajo in njegovega izvajanja na nižjih ravneh. Države članice se namreč pri prenosu direktive lahko odločajo za različne obveze in strategije doseganja opredeljenih ciljev, pri čemer si nekatere zadajo celo strožje omejitve ali višje cilje od predpisanih. Takšne rešitve so največkrat plod površnega in naivnega prenosa, manjka razpoložljivega časa, odsotnosti vnaprejšnjega preverjanja potencialnih učinkov predpisov in samovolje sektorjev pri uveljavljanju njihovih interesov na račun drugih. Tudi napačno opredeljena administrativna raven, kot je pri nas primer direktive o upravljanju z odpadki, katere izvajanje je bilo preneseno na lokalno raven, onemogoči ustrezno izvajanje EU predpisov. Kot najbolj problematične direktive so največkrat omenjene habitarna in ptičja direktiva oziroma območja Nature 2000, poplavna direktiva in direktiva o kakovosti zraka. V Sloveniji sta prvi dve precej omejili prostorski razvoj na več kot tretjini Slovenije. Zaradi zahtev po dodatni presoji, ki ni ustrezno vpeta v prostorsko načrtovanje in zaradi tega ne prispeva k kvaliteti prostorskih odločitev, ta večinoma predstavlja zgolj podaljšanje načrtovalskih postopkov.

Tudi v Sloveniji želimo vzpostaviti bolj argumentirano pripravo predpisov s prostorsko dimenzijo, zato je Ministrstvo za okolje in prostor skupaj z deležnikom iz Portugalske in Velike Britanije pristopilo k projektu ESPON EATIA (krajše za ESPON And Territorial Impact Assessment), ki se izvaja v okviru prioritete 2, usmerjene v uporabo in nadgradnjo že obstoječih rezultatov ESPON-ovih projektov. V projektu poleg "prostorskih" ministrstev navedenih držav sodelujejo univerza v Portu, univerza v Liverpoolu, Univerza v Ljubljani in tehnična univerza v Delftu.

Projekt se je začel oktobra 2010 in bo trajal do aprila 2012. Glavni cilji projekta so:

analiza obstoječih presoj učinkov na prostor in drugih sorodnih presojevalskih orodij,

oblikovanje okvira za presojo učinkov na prostor in testiranje njegove izvedljivosti na primeru evropskih direktiv in možnosti vključitve v obstoječe nacionalne prakse,

ocenjevanje uporabnosti, koristi in morebitnih finančnih obremenitev izvajanja presoje in

izdelava priporočil na ravni EU in na ravni sodelujočih držav za vključitev vrednotenja prostorskih učinkov v redno pripravo predpisov.

Po končanem projektu bo na voljo orodje za vrednotenje prostorskih učinkov predlogov evropskih direktiv, k nastanku katerega bo znatno pripomogla sodelujoča javnost. V ta namen je bila v januarju letos v vsaki od držav partneric oblikovana "mreža deležnikov za podporo projektu", ki vključuje predstavnike ministrstev različnih resorjev (javna uprava, promet, kmetijstvo, okolje in prostor, energija, regionalna politika, razvoj in evropske zadeve), regionalne in lokalne ravni, nevladnih organizacij s področja prostora, akademske sfere in strokovnih združenj, ki jih učinki predpisov najbolj neposredno prizadevajo.

Dosedaj sta bili organizirani že dve interaktivni delavnici. Na prvi delavnici v januarju 2011 je bil predstavljen projekt in presoja učinkov na prostor kot metoda za analizo politik. S krajšim anketnim vprašalnikom in skupinsko razpravo smo ugotavljali seznanjenost udeležencev s presojo/presojanjem, stopnjo sodelovanja v postopku priprave EU predpisov, problematičnost nenapovedanih prostorskih učinkov predpisov in možnost uveljavitve prostorske presoje. Podobno kot tuji projektni partnerji smo ugotovili, da večina udeležencev še ni sodelovala v postopku priprave EU predpisov, da bi bila najbolj ustrezna takšna presoja, ki bolj kot formalni postopek ali dokument predstavlja stalen proces spremljanja in preverjanja priprave politik v vseh fazah oblikovanja predpisov na EU ravni, njihov prenos na državo in izvajanje ter da so prostorski učinki največkrat vidni v obliki novozgrajene infrastrukture, omejitve obsega stavbnih zemljišč ali posredno s podaljšanjem postopkov sprejemanja prostorskih aktov.

Na drugi delavnici v maju 2011 so udeleženci razpravljali o tem, kaj je prostorski učinek, kriterijih za njegovo identifikacijo in o možnem okviru za uveljavitev presoje učinkov na prostor v slovenskem upravljavskem sistemu. Predstavljen je bil primer nizozemske dobre prakse in rezultati projekta ESPON ARTs, ki je učinke direktiv preučeval na evropski ravni. Udeleženci so ugotovili, da največjo vlogo pri izvajanju presoje prevzame ta služba, pristojna za koordinacijo priprave nacionalnih stališč, sedaj Služba

Program ESPON:
www.espon.eu
 Rezultati Ciljnega
 raziskovalnega projekta
 Spremljanje in presoja
 prostorskih vplivov sektorskih
 politik: <http://tia.uirs.si>
 Projekt ESPON ARTs:
http://www.espon.eu/main/Menu_Projects/Menu_AppliedREsearch/arts.html

Vlade RS za razvoj in evropske zadeve, in Ministrstvo za okolje in prostor, prostorske učinke pa se vrednoti glede na nacionalno prostorsko politiko (Strategija prostorskega razvoja Slovenije), in na nacionalni prostorski ravni. V fazi prenosa predpisa v nacionalno zakonodajo se oceno učinkov opravi na nižjih prostorskih ravneh, torej na lokalni ravni. Preveritev izdelanega orodja za presojo bo potekala na štirih direktivah, in sicer habitatni direktivi (92/43/EGS) – to bodo opravili vsi projektni partnerji, direktivi o spodbujanju rabe OVE (2009/28/ES), direktivi o energetske učinkovitosti stavb (2010/31/EU) ter osnutku direktive o strateškem okviru za varstvo tal (COM/2006/0232).

Naslednja delavnica bo posvečena praktičnemu preizkusu orodja za presojo učinkov na prostor na eni od izbranih direktiv. Delavnica bo organizirana v drugi polovici poletja.

Na pobudo SOS služnosti v občinah ponovno odplačne

JASMINA TKALČIČ
SEKRETARIAT SOS

3 4.2010 je pričel veljati Zakon o spremembah in dopolnitvah Energetskega zakona (EZ-D) Ur.l. RS, št. 22/10). 23. člen navedenega zakona med drugim določa, da se na koncu tretjega odstavka 59. člena EZ doda besedilo »Na nepremičninah, ki so v lasti države ali samoupravnih lokalnih skupnosti, se odškodnina za služnost v javno korist ne plačuje.«.

Z navedeno določbo so elektroenergetska distribucijska podjetja (med njimi tudi npr. Elektro Celje d.d.) dobila zakonsko pooblastilo, da od občin zahtevajo ustanovitev brezplačne služnosti za namen položitve in vzdrževanja elektroenergetske infrastrukture, saj je vsaka takšna gradnja v javno korist. Seveda se je občinam porajalo vprašanje, ali je res vsaka takšna gradnja v javno korist. Prvi

odstavek 31. člena Zakona o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti (ZSPDLS; Ur. list RS, št. 86/10) natančno določa, da je obremenjevanje premoženja občin s stvarnimi pravicami odplačno.

Takšna zakonska določba je seveda pomenila utemeljeno bojazen, da bodo distribucijska podjetja to določbo s pridom izkoriščala in zahtevala od občin, da brezplačno obremenjujejo svoje nepremičnine. Hkrati določba pomeni obremenitev za občinski proračun. Prav slednje se je zgodilo že več slovenskim občinam, med njimi občini Dravograd in Mestni občini Celje, ko neko distribucijsko podjetje ni hotelo plačati nadomestila za služnost za služnostne pogodbe, ki so bile sklenjene kar nekaj pred dnem 3.4.2010. Mestna občina Murska Sobo-

ta je tako na Ustavno sodišče že vložila pobudo za ustavno presojo omenjenega člena zakona.

Občina bi za vsakršno graditev infrastrukture, ki je prav tako v javnem interesu, državi oziroma državnim podjetjem (npr. Slovenskim železnicam d.o.o., Direkciji RS za ceste) ter Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov RS morala plačevati visoko odškodnino (nadomestilo) za služnost in stroške cinitve obremenjenih nepremičnin. Glede na število takšnih zadev pa seveda omenjeni stroški pomenijo hudo breme za občinske proračune.

Na Skupnosti občin Slovenije smo ocenili, da so občine z zgoraj omenjeno določbo Energetskega zakona zelo prizadete v svoji pravici do nemotenega gospodarnega oziroma ekonomičnega ravnanja s stvarnim premoženjem ter tako na ministrico Radičevo naslovili pobudo za spremembo zakona. Sedaj veljavni 23. člen Energetskega zakona je namreč med drugim tudi v nasprotju z več ustavnimi določbami.

Ministrstvo za gospodarstvo je bilo izjemno ažurno in kooperativno ter nam tako že posredovalo odgovor. V odgovoru so nam posredovali tudi osnutek spremembe 23. člena, ki se nanaša na plačevanje služnostne pravice na nepremičninah lokalnih skupnosti ter nam pisno zagotovili, da bo ponovno uvedeno odplačno zagotavljanje služnosti. Predvidene spremembe so že v teku.

Občini Dornava in Škocjan novi članici SOS

BARBARA HORVAT

Z velikim veseljem vas obveščamo, da se je družina Skupnosti občin Slovenije ponovno razširila. Pristopili sta dve novi občini, Občina Dornava in Občina Škocjan.

Občina Dornava, ki jo vodi župan Rajko Janžekovič, se nahaja v severovzhodni Sloveniji. Občina je razdeljena na štiri vaške odbore, in sicer VO Dornava, VO Mezgovci ob Pesnici, VO Polenšak in VO Žamenci. Območje občine je predvsem kmetijsko. Na ravninskem območju prevladuje poljedelstvo, v gričevnatem delu pa živinoreja. Občina Dornava šteje s površino 24 km² in z dobrimi 2.750 prebivalci med manjše občine, vendar po razvitosti in zelo živahnem kulturnem, športnem in družabnem življenju ne zaostaja, pač pa z vsem tem nudi prijetno bivalno okolje. Glavni arhitekturni biser je baročni dvorec v Dornavi, na območju občine pa deluje tudi devetletna osnovna šola, ki ima podružnično šolo na Polenškaku. V občini delujeta tudi dve zasebni glasbeni šoli, to sta glasbena šola Nocturno in glasbena šola Zlatka Munda. Nekoč v dvorcu, danes pa v modernih novih prostorih deluje Zavod za varstvo in usposabljanje dr. Marjana Borštnarja Dornava, ki je eden največjih zavodov za otroke in mladino z motnjami v telesnem in duševnem razvoju v Sloveniji.

Občina Škocjan, ki jo vodi župan Jože Kapler, se po svoji površini uvršča sicer med manjše slovenske občine, a je kljub temu zanimiva in privlačna v vseh pogledih. Razgibana gričevja z vinskimi gorami in doline na stiku Krškega gričevja in krške ravnine, žuboreči potoki, botanične posebnosti ter slikovite vasi vse tja do reke Krke nudijo številne možnosti za aktivno preživljanje prostega časa. Življenje v občini je v veliki meri povezano z Raduljo in Čolniščkom ter njunimi pritoki. V njunih rodovitnih dolinah so korenine pognale kmetije in manjše domačije, ki so z zaslužkom v industriji in drugih dejavnostih postale sodobno urejene in opremljene domačije. Tradicija mlinarstva je zamrla, mlinska kolesa se danes vrtijo le še za turistične obiske. V gospodarstvu občine sta poleg dobro razvite obrtne dejavnosti za zaposlovanje pomembni predvsem podjetji Bramac in IGM Strešnik, ki proizvajata kakovostno strešno kritino. V Škocjanu je tudi osnovna šola s podružnico na Bučki, vrtec z enoto na Bučki, osnovno zdravstveno in zobozdravstveno varstvo, lekarna, pošta, banka, pekarna, trgovine, gostinski objekti in druga storitvena obrt. Razvoj občine usmerjajo različne politične stranke, aktivna so številna društva, tako turistična, športna in druga, kot tudi skupine, ki delujejo pod okriljem posameznih kulturnih društev.

Občinski inšpektorji bodo pooblaščen za nadzor nad Zakonom o prebivališču

MIHA MOHOR

Medresorska skupina, ki jo vodi Ministrstvo za gospodarstvo, namerava odpraviti administrativne ovire pri prijavi in odjavi gostov. Sobodajalci so sedaj morali poročila o prijavi in odjavi gosta pošiljati na pet naslovov. Po predlogu medresorske skupine, v kateri sodeluje tudi Skupnost občin Slovenije, bo narejena spletna aplikacija, v katero bodo sobodajalci samo enkrat pošiljali podatke, medtem ko bodo vsi ostali organi, med katerimi bodo tudi občine, črpali podatke s spletne aplikacije. V okviru navedenih načrtov je bilo Ministrstvo za notranje zadeve zadolženo, da ustrezno popravi Zakon o prijavi prebivališča.

Predstavniki Skupnosti občin Slovenije so se tako v mesecu aprilu sestali s predstavniki Ministrstva za notranje zadeve. Ministrstvo za notranje zadeve namerava za nadzor nad zemljiško knjigo pooblastiti tudi občinske inšpektorje. Ti bodo dobili pooblastila v delu, ki se nanaša na pregled knjige gostov ter s tem povezano kontrolo plačila turistične takse. Do sedaj so občinski inšpektorji imeli pooblastilo za nadzor turistične takse po Zakonu o vzpodbujanju razvoja turizma. Navedeni nadzor ni mogel biti učinkovit, kar pa želijo z novim zakonom popraviti. Občinski inšpektorji bodo tako dobili pooblastila za nadzor prijave in odjave gostov, ki se nanaša na odvajanje turistične takse. Tako bodo občine dobile učinkovito orodje za nadzorom plačevanja turistične takse. Na sestanku je bilo dogovorjeno, da bodo predstavniki Ministrstva za notranje zadeve Skupnosti občin Slovenije posredovale osnutek zakona, še preden bo ta šel v medresorsko usklajevanje. Lokalne skupnosti bodo tako imele možnost, da podajo svoje pripombe in predloge k osnutku zakona.

Nova pooblastila in hkrati nove omejitve dela občinskih redarjev

MIHA MOHOR

Na svojem prvem sestanku so članice in člani Komisije za občinsko redarsko službo na začetku izvolili novega predsednika. Vodenje komisije je prevzel Boštjan Omerzel, vodja medobčinskega redarstva in inšpektora Jesenice, Gorje, Krajnska gora in Žirovnica. Pred izvolitvijo je poudaril potrebo po povezovanju vseh, ki zastopajo interese lokalnih skupnosti na področju občinskega redarstva. Za uresničitev ciljev je nujno aktivno sodelovanje vseh članov komisije kot tudi sodelovanje z MO Ljubljana in Združenjem občinskih redarjev.

Po uvodnem delu so članice in člani obravnavali pobudo veterinarske uprave, da pooblastila po Zakonu o zaščiti živali prenese tudi na občinske redarje. Ti bi po novem skupaj s policijo in veterinarsko inšpekcijo nadzirali uporabo povodca za pse na javnih površinah ter uporabo nagobčnika nevarnih psov. Člani komisije predlaganemu niso nasprotovali, so pa opozorili, da v kolikor bodo občinski redarji pooblaščen za nadzor, se morajo vsebine vključiti v njihovo izobraževanje. Le strokovno usposobljeni redarji bodo lahko kvalitetno in predvsem varno opravljali nove naloge. Prav tako so članice in člani komisije izpostavili varnost občinskih redarjev. Predstav-

nika veterinarske uprave sta poudarila, da imajo inšpektorji veterinarske uprave za zaščito le visokofrekvenčni oddajnik, ki oddaja za pse neprijeten zvok. Naveden oddajnik bi za svojo varnost uporabili tudi občinski redarji. Na koncu so predstavniki Komisije za občinsko redarsko službo predlagali, da se ustanovi delovna skupina pri Skupnosti občin Slovenije, ki bo aktivno sodelovala pri pripravi zakona. Predstavnike veterinarske uprave pa so pozvali, da delovno skupino vključi v pripravo zakona, saj je vključenost lokalnih skupnosti v pripravo zakona nujna.

V sklopu naslednje točke so članice in člani obravnavali Pravilnik o znakih, ki jih dajejo policisti in druge pooblaščen osebe pri urejanju in nadziranju prometa (ur.l. RS. Št. 43/2011). Pravilnik je bil sprejet, ne da bi upoštevali posredovane pripombe Komisije za občinsko redarsko službo. Prisotni so izrazili razočaranje, da predstavniki Ministrstva za notranje zadeve (v nadaljevanju MNZ) komisije za občinsko redarsko službo niso jemali kot partnerja v procesu priprave pravilnika, temveč zgolj kot naslov za obveščanje. Občinski redarji se ne morejo strinjati z omejitvijo, da lahko le ustavljajo vozila z loparjem oz. svetilko. V skladu s pravilnikom namreč občinski redarji ne

smejo uporabljati znakov, ki se dajejo udeležencem v prometu z rokami. Predstavniki MNZ so v odgovoru navedli, da se znaki s telesom uporabljajo izključno za urejanje prometa in da redarji za to nimajo pooblastila. Članice in člani komisije se strinjajo, da redarji nimajo pooblastila za urejanje prometa v križiščih in si tega pooblastila tudi ne želijo. Poudarjajo pa, da je uporaba znakov potrebna pri nadzoru varnega in neoviranega prometa, ki spada v osnovno dejavnost občinskih redarjev. Občinski redar si v cestnem prometu želi najprej pomagati občanom, sodelovati z upravljavci in vzdrževalci cest, nuditi pomoč policiji itd. Prav tako ne želijo zamuditi priložnosti in obveznosti, da ne bi ob prvem šolskem dnevu v okolici šole vozniku pokazali, naj zmanjša hitrost, da ne bi pred prehodom za pešce zaustavili voznika in omogočili varen prehod ceste prvošolčku, da ne bi zaustavili skupine otrok, starejšega ali mladostnika na rokah in jih opozorili na nevarnost tovornega ali hitrega vozila v njihovi bližini ...

Članice in člani Komisije za občinsko redarsko službo se zavedajo, da je naloga občinskih redarjev skrbeti za varen in neoviran promet ter zagotavljati red in mir v lokalni skupnosti. Iz navedenega redar ne bo in ne sme biti občinski policist, katerega glavna naloga bi bila pisanje kazni. Prav tako so članice in člani komisije izpostavili, da v skladu s pravilnikom občinski redarji ne bodo smeli ustavljati pešcev, kljub temu, da jim zakon o pravilih v cestnem prometu to omogoča. Takšen pravilnik omejuje pooblastila, ki jih daje Zakon o pravilih v cestnem prometu. Iz navedenega je Skupnost občin Slovenije pozvala ministrico za notranje zadeve Katarino Kresal k ukrepanju.

Kako v bodoče s predšolsko vzgojo

JASMINA VIDMAR

V Kranju se je na ustanovnem sestanku sestala Komisija za predšolsko vzgojo in šolstvo.

Na svojem prvem sestanku so imenovali predsednico komisije in namestnico. Zaradi večletnega dela na področju predšolske vzgoje v sekretariatu so bili prisotni enotni,

da naj vodi komisijo Jasmina Vidmar, nadomešča pa jo Zlatka Šmarčan iz občine Miklavž na Dravskem polju. V nadaljevanju so se pogovarjali o Beli knjigi za področje vzgoje in izobraževanja ter o nujnih spremembah na področju predvsem predšolske vzgoje. Med pomembnimi ugotovitvami razgovora članic in članov komisije je bila tudi ta, da bi bilo potrebno spremembe na področju predšolske vzgoje, vse tiste, ki večajo obveznosti občin, vezati na spremembe družbenega bruto proizvoda v državi. Uveljavitev številnih

izboljšav, ki posledično povzročajo večanje stroškov, bi bila tako možna šele takrat, ko bi se primerno dvignil tudi družbeni bruto proizvod države. Torej, bi finančna kapaciteta države (in posledično občin) omogočila izboljševanje standardov in normativov. Drugače pa je obveljalo enotno prepričanje, da je potrebno prilagajati standarde in normative realnemu stanju. Ne v smislu zniževanja kvalitete, temveč racionalnega organiziranja in izvajanja predšolske vzgoje.

Kot pomembno so prisotni ocenili tudi razmislek o umeščanju sistema predšolske vzgoje med izvirne pristojnosti občin. Namreč, po uveljavitvi zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev bodo občine samo še javne blagajne, od izvirnih pristojnosti, razen zagotavljanja zahtevanih finančnih sredstev, ne bo ostalo praktično ničesar več. O tem, kaj so pristojnosti občin in kaj to – imeti avtonomno pristojnost – sploh pomeni, bo potrebno v naslednjih nekaj mesecih resno spregovoriti.

Komisija o predlogu Zakona o javnih financah

JASMINA VIDMAR

V Kopru se je v mesecu maju na ustanovnem sestanku sestala Komisija za proračun in javne finance. V uvodnem sestanku so izvolili novo (staro) predsednico komisije – mag. Vilmo Milunovič iz Mestne občine Koper, za njenega namestnika pa imenovali Zvonka Fištravca iz občine Miklaž na Dravskem polju. V nadaljevanju so obravnavali predlog Zakona o javnih financah in oblikovali številne predloge in pripombe.

Uvodoma pa so opozorili na nekatera pomembna dejstva, med drugim, da predlog Zakona o javnih

financah (ZJN) temelji na nekaterih izhodiščih, ki so z vidika delovanja lokalne samouprave izrazito sporne. Namreč Evropska listina o lokalni samoupravi določa naslednje:

Pri pooblastilih, ki jih nanje prenaša osrednja ali pokrajinska oblast, je lokalnim oblastem, kolikor je mogoče, treba pustiti svobodo odločanja pri prilagajanju njihovega izvajanja krajevnim razmeram.

Pa tudi:

Lokalne oblasti so v okvirih nacionalne gospodarske politike upravičene do ustreznih lastnih finančnih virov, s katerimi v okviru svojih pooblastil prosto razpolagajo.

Po mnenju članic in članov komisije predlog zakona v osnovi centralizira sistem javnih financ in ga v mnogočem preprosto aplicira na lokalno raven, brez razmisleka, kako in na kakšen način delujejo in so organizirane občine ter kaj zmorejo. Občine niso pomanjšane enote države, temveč so avtonomne skupnosti s svojimi značilnostmi, principi, pristojnostmi in delovanjem. Opozoriti je potrebno tudi na priporočila OECD iz leta 2004 ter evropske smernice, ki priporočajo način urejanja lokalnih financ. Oboji govorijo o tem, da se proračunsko upravljanje na lokalni ravni po strukturi, dinamiki in postopkih razlikuje od tistih na državni rav-

ni, zato mora temu slediti tudi ureditev. Predlagajo, da se na lokalni ravni proračuni oblikujejo od spodaj navzgor, torej, da se prvo opravi široka javna razprava, kaj neko lokalno okolje potrebuje, temu pa sledi priprava predloga proračuna. Predlagane rešitve gredo v smeri popolne centralizacije in v osnovi popolnoma negirajo tako priporočila OECD kot tudi evropske smernice.

Opozorili so tudi na Resolucijo o normativni dejavnosti, sprejeto konec leta 2009, ki določa postopke, načine in roke usklajevanja zainteresiranih javnosti, ki se vse pogosto ne spoštuje.

Pa tudi na nepotrebno spreminjanje strokovne terminologije, glede na to, da je aktualna terminologija ustrezna, kar bo posledično povzročilo negativne finančne posledice (npr. pri informacijski podpori). Ob tem je bilo opaženo, da je število podzakonskih aktov, ki jih mora sprejeti pristojni minister, preveliko. Ponovno se dogaja, da se področje izrazito normira in tako otežuje izvajanje, poznavanje in sposobnost tistih, ki morajo zakonodajne okvire poznati in spoštovati, da jih korektno in strokovno izvajajo. Tako izvršna kot zakonodajna oblast v Sloveniji se bo morala v luči strokovnega in korektnega izvajanja zakonodajnih okvirov zaustaviti in zmanjšati vseobsežno normiranje, ki je vedno bolj samo sebi namen in ne temu, da se področja uredijo in izvajalcem in uporabnikom nudijo takšne okvire delovanja, ki ne ovirajo in ne otežujejo, temveč samo uokvirjajo določena pravila delovanja.

Opozorili so še problematiko dveletnega proračuna. Po prepričanju prisotnih se pričakuje večja fleksibilnost urejenosti in delovanja občin tudi na tem področju v

skladu z zgoraj napisanim. Dovolj je, da se v zakonu predlaga, da občine lahko sprejmejo dveletni proračun oziroma natančneje dva enoletna proračuna, vendar so bili prepričani, da obveza to ne more in ne sme biti. Občine morajo namreč poleg proračuna pripravljati tudi Načrte razvojnih programov, v katerih pa morajo navesti načrtovane investicijske odhodke in transferje, izpisi iz Nacionalnih razvojnih programov pa so običajno tudi sestavni del prijav na razpise. Glede na število že sedaj predlaganih rebalansov proračunov občin so bili mnjenja, da s predlagano spremembo in glede na vse nejasnosti, s katerimi se občine srečujejo, ne bo planiranje nič boljše. Ob tem so še opozorili na obsežnost gradiva, ki ga morajo občine že sedaj pripravljati za enoletni proračun in NRP-je, kar so vse glasnejše pripombe tudi občinskih svetnikov. Z dveletnim proračunom bo verjetno tega še več.

Nekatere občine so opozorile tudi na to, da predlog ZJF predvideva (po desetih letih), da se tudi v občinah (do sedaj v državi) uvede »zaprti sistem«, kjer se lahko prosta denarna sredstva nalagajo ali plasirajo le v okviru sistema enotnih zakladniških računov. V enem letu bo zato potrebno organizirati delo tako, da se izključi konflikt interesov....(155. člen, 4. odstavek), kar pomeni več delovnih mest in tudi izvajalcev. Nikjer pa ni zaslediti, na kak način se bodo občine usposobile za takšen sistem, saj so ob uvedbi EZR (pred desetimi leti) govorili o pridobitvi »certifikata«, brez katerega teh del ni možno izvajati.

Na sestanku komisije je bil predstavljen tudi predlog podpredsednika SOS dr. Ivana Žagarja, ki ga je ta predstavil na uvodnem sestanku na Ministrstvu za finance, katerega namen je bila predstavitev predloga sprememb zakona. Opozoril je na nesprejemljivost ureditve zadolževanja občin. V predlogu zakona namreč omejujejo maksimalno zadolženost države na 45%, nikjer pa ni določila o tem, kaj pomeni za zadolževanje občine, če se država maksimalno zadolži. Predlagal je uvedbo kvote za občinsko zadolžitev v okviru 45% državnega zadolževanja, da se ob vseprisotni pogoltnosti države ne bi zgodilo, da bi ta v celoti »porabila« vsega razpoložljivega zadolževanja. Občine pa bi tako ostale brez nujno potrebnih sredstev za investicije. Komisija je predlog dr. Žagarja popolnoma podprla.

Nerešeno in neodgovorjeno

JASMINA TKALČIČ,
KOORDINATOR KOMISIJE ZA KULTURO SOS

Komisija za kulturo SOS si zdaj že drugi mandat prizadeva k ustreznim rešitvam problematike sofinanciranja pooblaščenih muzejev in galerij s strani občin ustanoviteljic. V jeseni potečejo dveletne tristranske pogodbe, podpisane s strani Ministrstva za kulturo, občin ustanoviteljic ter pooblaščenih muzejev. Kljub vsem pisnim urgencam, pozivom in že danim obljubam ministrstva nam ponovno grozi situacija, ki pa bo v škodo predvsem pooblaščenim muzejem, saj bo dejansko ogrozila njihovo eksistenco. Ponovno se lahko namreč zgodi, da bo sofinanciranje s strani občin ustanoviteljic vprašljivo.

Še zmeraj med drugim ostaja sporna dikcija drugega odstavka 93. člena Zakona o varstvu kulturne dediščine (UL RS, št. 16/2008-ZVKD-1), ki določa, da država sofinancira državno javno službo v pooblaščenem muzeju v obsegu največ v višini 80 odstotkov vseh stroškov delovanja muzeja.

Do predvidenih sprememb zadevnega zakona vse do danes ni prišlo. 30.5.2011 se je ponovno sestala Komisija za kulturo SOS, kjer je sprejela jasen sklep, v skladu s katerim smo ministrico Majdo Širca pozvali k organizaciji srečanja, na katerem naj bodo prisotni tako predstavniki ministrstva kot tudi predstavniki občin ustanoviteljic in pooblaščenih muzejev. Predhodno smo predlagali, da nam v pregled posredujejo potreben pravilnik z razlago strategije za javne zavode v prihodnje. Vse do danes smo bili trdno prepričani v medsebojno sodelovanje in iskanje rešitev... V slednje pa izgubljam upanje. Resnično upamo, da v letošnjem letu ne bomo priča dejstvu, ko bo velika večina občin ustanoviteljic dejansko prisiljena, da tristranskih pogodb, predlaganih s strani Ministrstva za kulturo, ne bo podpisala.

Zadeva, na katero Ministrstvo za kulturo ne pošlje niti odgovora, kaj šele da bi zadevo vsebinsko obravnavalo, je tudi podelitev Gledališču Koper, Mestnemu gledališču Ptuj in Prešernovemu gledališču Kranj status javnega zavoda širšega pomena v skladu s 67. členom Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo (UL RS, št. 77/2007 -UPB1, 56/2008, 94/2009 Odl.US: U-I-278/07-17,4/2010 - ZUJIK) v obliki sklepa Vlade RS.

Gledališča zgoraj naštetih mestnih občin (MO Koper, MO Kranj in MO Ptuj) so v neenakopravnem statusnem položaju v primerjavi z ostalimi slovenskimi poklic-

nimi gledališči. Gre za Gledališče Koper, Mestno gledališče Ptuj in Prešernovo gledališče Kranj.

Gledališča presegajo lokalni pomen, saj delujejo za širše regijsko območje ter tako zadovoljujejo potrebe prebivalcev iz sosednjih občin. Posledično je s tem zagotovljen javni interes države. Z naslovljeno pobudo nismo problematizirali deleža oziroma višine sredstev, ki jih prejemajo ostala mestna gledališča, prav tako s pobudo mestnih občin nismo uveljavljali celotne vsebine 67. člena ZUJIK-a.

Mestne občine so s pobudo zgolj želele, da se tem štirim mestnim gledališčem podeli status javnega zavoda širšega pomena s sklepom Vlade RS. Pobuda se torej nanaša zgolj na formalno priznanje statusa širšega pomena mestnih gledališčem, v obliki sklepa vlade.

Vsako od teh 4 gledališč prinaša v slovenski gledališki prostor svojo programsko specifiko, ki pomembno soustvarja slovenski gledališki prostor. Prav ta gledališča s svojo geografsko umeščenostjo

zagotavljajo tudi ustrezno pokritost slovenskega teritorija in soustvarjajo s tem mrežo distribucije za uprizoritvene umetnosti, ki zagotavlja uresničevanje nacionalnega javnega interesa z geografsko razpršeno javno dostopnostjo.

Krovni zakon za področje kulture (Zakon o uresničevanju javnega interesa v kulturi, ZUJIK, Ur.l. RS, št. 96/2002, 123/2006-ZFO-1, 7/2007 Odl.US: U-I-35/04-11, 53/2007, 65/2007 Odl.US: U-I-276/05-11, 77/2007-UPB1, 56/2008, 94/2009 Odl.US: U-I-278/07-17 in 4/2010) o statusu javnega zavoda glede na vlogo, ki jo nosi v prostoru, govori v 67. členu. Status širšega pomena ima občinski javni zavod, če zadovoljuje tudi potrebe prebivalcev sosednjih občin, kar navedena gledališča nedvoumno zagotavljajo.

Prepričani smo, da je problematiko (so) financiranja gledališč potrebno reševati sistemsko in na enoten način. Zagotavljanje sredstev v okviru sistema financiranja občin ter sklepanje pogodb ministrstva in pristojnega organa občine (glede višine sredstev države in obsegu

Kljub vsem pisnim urgencam, pozivom in že danim obljubam ministrstva nam ponovno grozi situacija, kakršna je bila že pred dobrim letom, ki pa bo škodovala predvsem pooblaščenim muzejem, saj bo ponovno ogrozila njihovo eksistenco.

obveznosti občine) mora biti urejeno na podlagi enotne sistemske metodologije. Zgolj pod takšnimi pogoji enakovredne obravnave vseh mestnih gledališč lahko pričakujemo, da se bo obstoječa mreža gledališč kot taka obdržala in vzdrževala (in nadgradila) izvedbene in estetske standarde.

Drugi odstavek 67. člena ZUJIK-a določa, da javni interes države ugotovi vlada na predlog ministra, potem ko ta dobi pobudo občine iz prejšnjega odstavka.

Trajnostno upravljanje z divjadjo

KARIN JURŠE, OBČINA SELNICA OB DRAVI
JASMINA TKALČIČ, SEKRETARIAT SOS

Na Urad RS za varstvo konkurence smo naslovili pobudo za pomoč v zadevi, za katero ne vemo, kako se je lotiti. In sicer, se je vprašanje nanašalo na upravičene prijavitelje na javnem razpisu za dodelitev sredstev iz proračuna (vir: koncesije za trajnostno upravljanje z divjadjo). Dejstvo je, da smo s strani MKGP, in Računskega sodišča že prejeli različna tolmačenja, zato je, kako pravilno postopati v praksi, postal za Komisijo za kmetijstvo pravi izziv.

Lovske družine imajo sklenjene koncesijske pogodbe z državo (Ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano-MKGP) za trajnostno gospodarjenje z divjadjo. Po petem odstavku 29. člena Zakona o divjadi in lovstvu (Uradni list RS, št. 16/04, 120/06-odl.US in 17/08) je 50 odstotkov koncesijske dajatve prihodek proračuna Republike Slovenije, 50 odstotkov pa prihodek proračuna občine. Posamezna občina prejme sorazmerni del pripadajoče koncesijske dajatve glede na lovno površino lovišča, ki leži v njej.

Citiran zakon določa, da se koncesije kot namenski prejemek in izdatek občine lahko porablja za izvajanje ukrepov varstva in vlaganj v naravne vire. Pogo-

je, namen in način porabe teh sredstev občina uredi z odlokom (šesti odstavek 29. člena zakona).

MKGP je na svojih spletnih straneh objavila vzorec odloka, razpisa in razpisne dokumentacije (http://www.mkgp.gov.si/si/delovna_podrocja/lovstvo_in_ribistvo/koncesije), kot pomoč občinam pri pripravi svojih odlokov. V osnutku razpisa so predvideli, da je lahko vlagatelj le in izključno lovška družina, ki ima sklenjeno veljavno koncesijsko pogodbo za trajnostno gospodarjenje z divjadjo za lovišče, ki leži v občini, kar pomeni, da samo tisti, ki je plačal koncesijo, to koncesijo tudi dobi nazaj (sic!). Ob tem naj omenimo še, da se sredstva namenjajo za aktivnosti, ki bi jih lahko izvedel kdorkoli - podjetje, društvo, kmetje, fizične osebe.

V več občinah so sprejeli natančno take odloke, predvsem tam, kjer so lovske družine močne, in razpisali natančno take javne razpise kot jih >informativno< objavlja MKGP. Ker se nam je to zdelo vsaj čudno, saj potem res ne vidimo razloga, da lovci plačujejo koncesijo, jo potem dobijo nazaj, občina pa ima s tem same stroške - priprava odloka, razpisa, njegova objava, obravnava vlog (npr. Občina Vipava, ga je objavila v Uradnem listu 76/2010, za to je plačala vsaj 100 EUR,

razpisuje pa 500 EUR), smo za mnenje o zakonitosti zaprosili Računsko sodišče. To nas je napotilo na Zakon javnih finan-

cah, poglavje 10b. Zakon o javnih finan- (Ur. l. RS, št. 11/11) v v106. f členu napotuje na subsidiarno upoštevanje načel zakona, ki ureja javno naročanje, v primeru javnih razpisov za pridobitev sredstev proračuna. Temeljno načelo Zakona o javnem naročanju (Ur. l. RS, št. 128/06, 16/08, 19/10, 18/11) opredeljeno v 7. členu je načelo zagotavljanja konkurence med ponudniki. V prvem odstavku ta člen napotuje tudi na upoštevanje predpisov o preprečevanju omejevanja konkurence. Zakon o preprečevanju omejevanja konkurence (Ur. l. RS, št. 56/99, 40/09, 26/11) pa v VII. delu govori o omejevanju trga z oblastnimi akti. Ocenjujemo, da je pripravljen vzorec ministrstva za kmetijstvo, ki je objavljen na njihovi spletni strani v nasprotju z določili Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence v delu, ki se nanaša na omejevanje trga z oblastnimi akti in dejanji, saj so kot možni prijavitelji izključena vsa podjetja (in tudi druge organizacije ter posamezniki), čeprav izpolnjujejo vse zakonske zahteve za izvajanje dejavnosti (npr. za vzdrževanje površin, sadnjo drevja, odpravo škode po divjadi na kmetijskih površinah.)

Predstavniki Urada za varstvo konkurence so naša razmišljanja vzeli več kot resno, ter so tako z nami kot predstavniki Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano sklicali usklajevalni sestanek. Kdo kako razmišlja in kako je pravilno, pa več v prihodnji številki časopisa...

1. sestanek komisije za e-poslovanje

SAŠA KEK

V prostorih Direktorata za informacijsko družbo so se 2. junija 2011 sestali članice in člani komisije za e-poslovanje ter vabljeni predstavniki Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo, Ministrstva za javno upravo in Službe Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko na konstitutivnem sestanku. Po lokalnih volitvah je Skupnost občin Slovenije izvolila nove organe in delovna telesa. Med 15 komisijami skupnosti je za delo v komisiji za e-poslovanje izrazilo interes največ občin.

Na konstitutivnem sestanku je komisijo pozdravil direktor Direktorata za informacijsko družbo Marjan Turk, ki je s komisijo

tudi v preteklosti, še iz časov Ministrstva za informacijsko družbo, dolgo in dobro sodeloval. Kaj vse je komisija delala in tudi naredila v letih od 2001 do 2010, je predstavil dosedanji in tudi novi predsednik komisije Edi Kozel iz Mestne občine Ptuj. Po pregledu dela v preteklosti je bilo na mestu, kjer zadeve niso stekle, večkrat slišati besedno zvezo »pomanjkanje politične volje«, zato je nova komisija pred pričetkom planiranja dela že vnaprej povprašala predstavnike treh ministrstev, kakšna je kaj »politična volja« danes. Marjan Turk je predstavil delovanje direktorata in projekte, ki jih izvajajo in na katere se pripravljajo. Opozoril je na glavne izzive in izrazil pričakovanje po odličnim sodelovanju s komisijo tudi naprej. Tomaž Zver iz

Ministrstva za javno upravo je povedal, da je želja ministrstva v prihodnje boljše sodelovati s komisijo za e-poslovanje in predstavil vizijo razvoja lokalne e-uprave. Predstavil je tudi pričakovanja o prihodnjih evropskih poudarkih s področja e-uprave ter posledično pričakovanimi finančnimi spodbudami na tem področju. Marko Hrovat iz Službe Vlade RS za lokalno samoupravo je dosedanje delo s komisijo pohvalil in izrazil interes za dobrim sodelovanjem tudi v prihodnje. Večina novih članov komisije je izrazila pričakovanja in želje od članstva v komisiji v smislu dobre informiranosti, izmenjave praks in izkušenj, nekaj pa je bilo konkretnih predlogov s področja odprte kode in microsoftovih pogodb, ki se letos iztekajo. Predmet razprave prisotnih je bilo tudi sofinanciranje gradnje odprtih širokopasovnih omrežij elektronskih komunikacij v lokalnih skupnostih.

Ob koncu spoznavanja in kovanja načrtov je zbrana komisija predlagala Edija Kozela za predsednika komisije in to soglasno potrdila. Podpredsedniško mesto naj bi pripadlo kakšnemu novemu članu komisije, vendar se bo komisija o tem odločala na prihodnjem sestanku, po počitnicah.

O črpanju evropskih sredstev

ANDREJA KATIČ, UNIV. DIPL. PRAV.,
DIREKTORICA OBČINSKE UPRAVE MO VELENJE

V Ljubljani je 10. junija 2011 potekala 5. seja Nadzornega odbora za Operativni program krepitve regionalnih razvojnih potencialov (OP RRP) in Operativni program razvoja okoljske in prometne infrastrukture za obdobje 2007 – 2013 (OP ROPI). Seje sva se v imenu Skupnosti občin Slovenije udeležila Andreja Katič, iz Mestne občine Velenje, in Aljoša Krivec iz Mestne občine Slovenj Gradec. Nadzorni odbor je sestavljen iz predstavnikov ministrstev, vladnih služb in uradov, gospodarskih in socialnih partnerjev, nevladnih organizacij, lokalnih skupnosti ter invalidskih organizacij. Na seji nadzornega odbora so prisotni tudi predstavniki Evropske skupnosti, Urada za nadzor proračuna MF ter Računskega sodišča RS.

OP RRP je skupno vreden 2,08 milijarde evrov (vir: Evropski sklad za regionalni razvoj) ter je namenjen povečanju konkurenčnosti gospodarstva ter razvoju turizma, ki lahko delovna mesta ustvarja tudi v odročnejših delih Slovenije.

Največ sredstev – milijarda evrov – je namenjena za spodbujanje konkurenčnosti podjetij, spodbujanje podjetništva, raziskovalne dejavnosti in za gospodarskorazvojno infrastrukturo. Sredstva so usmerjena predvsem v spodbujanje raziskovalnorazvojnih aktivnosti in razvojno tehnoloških investicij potrebnih za razvoj, izdelavo produktov in storitev z visoko dodano vrednostjo. Vzpostavljajo se razvojna središča v Sloveniji, ki zagotavljajo gospodarsko, raziskovalno, izobraževalno, informacijsko in logistično infrastrukturo.

298 mio evrov je namenjenih povezovanju naravnih in kulturnih potencialov, v okviru katerih se financira infrastruktura s področja turizma, infrastruktura, ki podpira ohranjanje narave ter naravno in kulturno dediščino, športno – turistična, kulturna in druga javna infrastruktura,

ra, pomembna za razvoj turizma in turizmu komplementarne dejavnosti.

Za razvoj regij je namenjenih 728 mio evrov. Namenjeni so ekonomski in izobraževalni infrastrukturi, prometni in okoljski infrastrukturi, razvojnim projektom v območjih s posebnimi varstvenimi režimi in turističnih območjih, socialni infrastrukturi ter razvoju obmejnih območij s Hrvaško, ki spadajo med najmanj razvita v Sloveniji.

Do leta 2011 je bilo sofinanciranih že 1705 projektov v skupni vrednosti 1,9 mrd evrov. Zaradi gospodarske krize je Vlada RS na raziskovalnorazvojnem področju sredstva povišala za kar 48 % oz. 230 mio evrov. Bila sta objavljena dva javna razpisa s področja izboljšanja konkurenčnosti podjetij in raziskovalne odličnosti – za razvoj centrov slovenskega gospodarstva ter za razvoj kompetenčnih centrov. Na področju spodbujanja podjetništva se je ponudila pomoč mikro, malim in srednje velikim podjetjem pri lažji pridobitvi garancij za bančne kredite s subvencijo obrestne mere, sredstva so se z načrtovanih 17,5 mio dvignila na 50 mio evrov. Prav tako so se povečala sredstva s 35 mio na 48,8 mio evrov na področju finančnega inženiringa.

OP ROPI je vreden 1,57 milijarde evrov (1,4 mrd iz Kohezijskega sklada ter 165 mio evrov iz Evropskega sklada). Njegov osnovni namen je izboljšanje infrastrukture. Med okoljskimi projekti se financirajo projekti s področja ravnanja s komunalnimi odpadki, odvajanja in čiščenja odpadnih in padavinskih voda, oskrbe s pitno vodo, zagotavljanje poplavne varnosti ter gradnji in razvoju prometne infrastrukture.

449 mio evrov je predvidenih za posodobitev železniške infrastrukture. Za cestno in pomorsko infrastrukturo je na-

menjenih 220 mio evrov, 165 mio evrov je namenjeno prometni infrastrukturi, ki zajema področja cest, javnega potniškega prometa ter letalske ter letališke infrastrukture. 392 mio evrov je namenjenih za varstvo okolja za področje varovanja voda, za odvajanje in čiščenje komunalnih odpadnih voda, oskrbi s pitno vodo ter za zmanjšanje škodljivega vpliva voda. 155 mio evrov je namenjenih za ravnanje s komunalnimi odpadki. Za trajnostno rabo energije pa je namenjenih 159 mio evrov.

Največji potrjeni projekti so izgradnja dela avtoceste na odseku Slivnica-Gruškovje; Regijski center za ravnanje z odpadki v Osrednjeslovenski regiji (RCE-RO); modernizacija obstoječe železniške proge Divača-Koper; izgradnja avtoceste na odseku Pluskva-Ponikve; izgradnja avtoceste na odseku Beltinci-Lendava; energetska sanacija bolnišnic; Poljanska obvoznica Škofje Loke; Celovita oskrba s pitno vodo v Šaleški dolini; Varovanje vodnega vira Mrzlek.

V razpravi so članice in člani nadzornega odbora potrdili letna poročila o izvajanju operativnih programov, podali soglasje k spremembam dinamike izvajanja operacij v okviru Operativnega programa krepitve regionalnih razvojnih potencialov za obdobje 2007-2013, razvojne prioritete »Razvoj regij«, potrdili spremenjena merila za izbor operacij financiranih iz Evropskega sklada za regionalni razvoj ter se seznanili s poročili revizijskega organa.

Sama sem kot predstavnica SOS nadzorni odbor opozorila na težave, s katerimi se srečujejo občine pri črpanju sredstev. Izpostavila sem pričakovanje občin, da - kot so na tej seji nadzornega odbora predstavniki Evropske komisije opozorili pristojne službe, na kaj morajo biti posebej pozorni pri oddaji poročila - tako tudi občine pričakujemo, da bodo pristojni organi ter skrbniki posameznih projektov ne le znali odgovoriti na postavljena vprašanja s strani občin, temveč imeli še večjo vlogo. Sodelovati bi morali z občinami tako, da bi jih vnaprej ter sproti opozarjali na posamezne zadeve, na pravilno vodenje postopkov, opozarjali na prekluzivne roke. Pri partnerskem sodelovanju ne bi prišlo do številnih zapletov pri izvajanju projektov in posledično slabšega črpanja sred-

stev na eni strani in skoraj nerešljivih problemov občin, kako potem z lastnimi sredstvi zaključiti projekt.

Posebne težave se pojavljajo v zvezi z izvedbo gradbenih del. Soočamo se s stečajni izvajalcev del, kar še posebej otežuje izvajanje operacij. Tako zaradi stečajev kot tudi zaradi likvidnostnih težav upravičencev in izvajalcev del prihaja do sprememb v terminskem planu izvedbe posamezne operacije. Problematika v zvezi z javnimi naročili pa izhaja tudi iz samih postopkov javnega naročanja, kjer pogosto prihaja do revizij postopkov javnega naročanja, kar prav tako povzroča spremembe v terminskem planu izvedbe operacij. V času gospodarske krize se je namreč število revizijskih postopkov še povečalo.

Predsednica nadzornega odbora mag. Mateja Čepin je zagotovila, da se že vzpostavlja posebna skupina strokovnjakov, ki bodo na voljo občinam, in bodo usposobljeni pripravljati investicijske elaborate, voditi postopke javnih naročil ter druge zahtevnejše postopke. Strokovnjaki bodo na voljo proti plačilu, sredstva za njihovo plačilo pa bodo lahko občine črpale iz sredstev namenjenih tehnični pomoči.

Predstavnik Evropske komisije je opozoril, da se približuje konec obdobja in da je priporočljivo, da se že pripravi nabor projektov v višini npr. 103 % predvidenih sredstev. Razliko nad 100 % naj se krije iz proračuna RS. Priporočilo podaja zaradi nujnosti imeti pripravljene tudi re-

zervne projekte, saj je potrebno zagotoviti Sloveniji 100% počrpanost sredstev tudi v primeru, če se pojavijo težave pri nekaterih že odobrenih projektih. Prav tako je izpostavil, da vidi večji problem pri posodabljanju železniške infrastrukture, da bo potrebno hitro ukrepanje ali pa svetuje pripravo rezervnega projekta za porabo predvidenih sredstev.

Opozoril je tudi na področje javnih naročil, saj se z vzpostavljanjem več ravni nadzora podaljšuje predvsem čas trajanja postopkov. Javna naročila so obvezen del uresničevanja programov. Postopek morajo upravičenci dobro obvladovati. So pa še lažji del projekta. Težave so pri kvalitetni specifikaciji del; dela izvajajo podizvajalci; problemi so z izvedbo v zastavljenih rokih ... in zadeve se lahko nazadnje končajo na sodišču. Pomembno je sodelovati z izvajalcem, z določbami v pogodbah zagotoviti, da se zadeva ne bo reševala na sodišču, saj so postopki dolgotrajni in blokirajo končno izvedbo. V Sloveniji moramo pogledati prakso drugih držav, kako rešujejo tovrstne probleme, doseči pa je potrebno tudi to, da bodo sodišča prednostno obravnavala tovrstne zadeve.

Še večji problem, ki ga sam vidi v Sloveniji, so tudi stečajni, je izpostavil predstavnik Evropske komisije, in povedal, da v drugih državah še ni naletel na to. Potrebno je pripraviti analizo, opredeliti kakšna podjetja gredo v stečaj, ali so na njih vezani manjši izvajalci, kaj je z njimi, v kakšni obliki so podjetja povezana ... Tudi v zvezi s tem je potrebno izvesti

Občine pričakujemo, da bodo pristojni organi ter skrbniki posameznih projektov ne le znali odgovoriti na postavljena vprašanja s strani občin, temveč imeli še večjo vlogo. Sodelovati bi morali z občinami tako, da bi jih vnaprej ter sprotno opozarjali na posamezne zadeve, na pravilno vodenje postopkov, opozarjali na prekluzivne roke.

poseben sestanek v Bruslju, da se dogovori, kako postopati v teh primerih: ali npr. izbrati naslednjega najugodnejšega na javnem razpisu. ali ponovno izvesti postopek ali ... Potrebno je poiskati rešitve za posamezne primere, kajti ene rešitve ne bo možno uporabiti za vse primere, je bilo njegovo mnenje. Pri velikih projektih je še posebej poudaril, da je potrebno pripraviti časovnico in si ustvariti jasno in realno sliko o izvedljivosti projekta glede na razpoložljivo časovno obdobje. Sploh pri sodelovanju z Jaspersom je najbolje, da se njihove predstavnike že v začetku pri načrtovanju izvedbe projektov povabi k sodelovanju.

Poleg podanih opozoril ter napotkov so predstavniki Evropske komisije in sodelavci pohvalili napredek Slovenije glede črpanja sredstev.

Na plenarnem zasedanju OR bodo obravnavani proračun EU, promet in okolje

MIHA MOHOR,
(VIR: ODBOR REGLJ)

Nova slovenska delegacija v Odboru regij se je 30. junija in 1. julija udeležila 91. plenarnega zasedanja Odbora regij.

Delegacijo, v kateri so bili naslednji predstavniki Skupnosti občin Slovenije: Barbara Žgajner Tavš (podžupanja občine Trbovlje), Andreja Potočnik (podžupanja občine Tržič), dr. Ivan Žagar (župan občine Slovenske Bistrice), Peter Bossman (župan občine Piran) in Mitja Meršol (član mestnega sveta MO Ljubljana), so skupaj z ostalimi predstavniki regij ter predstavniki lokalnih skupnosti predstavili svoje odzive na najnovejše proračunske načrte EU in razpravljali o prednostni porabi sredstev z Jutto Haug, podpredsednico odbora Evropskega parlamenta za proračun. Druge točke na dnevnem redu plenarnega zasedanja Odbora regij so vključevale razpravo o prihodnosti prometa s podpredsednikom Evropske komisije (???? KAKO MU JE IME) Kallasom in predloge lokalnih akterjev za izboljšanje okoljskih rezultatov Evrope.

Potem ko je Evropska komisija sprejela svoje predloge glede prihodnosti finančnega okvira za delovanje EU, bodo člani Odbora regij še posebej pozorni na prednostne naloge, ki jih je predstavila podpredsednica odbora Evropskega parlamenta za proračun Jutta Haug. Evropske regije in mesta pričakujejo, da bo EU podprla njihova prizadevanja za oživitve rasti na lokalni in regionalni ravni ter si še naprej prizadevala za odpravljanje razlik med regijami.

Evropska komisija je pred kratkim predstavila ambiciozne načrte za izpolnitev evropskega prometnega sistema in za izboljšanje njegove trajnosti do leta 2050. Antonio Costa (PT), župan Lizbone, je na to temo pripravil mnenje Odbora regij, v katerem je podprt splošni cilj zmanjšanja emisij toplogrednih plinov za 60 % do leta 2050. Ta cilj bi lahko dosegli z ukrepi, kot so priprava načrtov za trajnostno mobilnost v mestih vsaj za večja mesta, zaračunavanje tovornjakom za vplive, ki jih imajo na okolje in zdravje ljudi, in boljše povezovanje različnih prometnih sistemov in storitev. Poročevalec Odbora regij v mnenju meni, da je treba za večjo učinkovitost te dolgoročne cilje razčleniti na konkretne vmesne cilje in da slednjih ne bo mogoče v celoti doseči brez zagotovitve ustreznih sredstev. G. Costa je o svojih predlogih razpravljal s člani Odbora regij in Siimom Kallasom, podpredsednikom Evropske komisije, pristojnim za promet.

Tudi okoljska vprašanja so se uvrstila visoko na dnevni red plenarnega zasedanja. Na zaprosilo madžarskega predsedstva EU je Odbor regij sprejel predhodno mnenje o vlogi lokalnih in regionalnih oblasti pri trajnostni rabi vode, ki ga je pripravil Nichi Vendola (IT), predsednik regije Apulija. Mnenje med drugim poziva h gospodarjenju z vodo na podlagi porečij, kar je čezmejni pristop, v katerega so vključene lokalne, regionalne in nacionalne oblasti, tudi s pomočjo uskladitve Konvencije županov z novimi cilji "20 20 20", ki se nanašajo na čisto vodo. V mnenju je poudarjen tudi pomen vode v boju proti podnebnim spremembam, saj lahko ustrezno gospodarjenje z vodnimi viri prispeva k razvoju modelov

trajnostne rasti, ki spodbujajo učinkovito rabo alternativnih virov energije, s čimer se zmanjšujejo emisije CO₂. Ta medsebojna povezava med politikami je tudi tema ločenega mnenja, ki je bilo sprejeto na plenarnem zasedanju Odbora regij. V svojem mnenju o vključevanju podnebnih ukrepov v druge politike EU poročevalec Ilmar Reepalu (SE), župan mesta Malmö, poudarja, da je treba zagotoviti, da obravnava podnebnih sprememb postane osrednji vidik vseh politik EU – pri čemer je ključnega pomena, da postane tudi sestavni del sredstev EU.

Člani OR so tudi predstavili svoje zahteve za reformo pravil o državni pomoči v zvezi s storitvami splošnega gospodarskega pomena. Kadar regionalne in lokalne oblasti subvencionirajo javne storitve, kot sta zdravstveno varstvo ali javni prevoz za državljane, morajo ravnati v skladu z zakonodajo EU, ki si prizadeva za pošteno konkurenco na trgu. Karl-Heinz Lambertz (BE), prvi minister nemško govoreče skupnosti v Belgiji, je analiziral nedavno objavljene načrte Evropske komisije za reformo, znane tudi kot sveženj Monti-Kroes 2. Njegov osnutek mnenja, ki je bil sprejet na plenarnem zasedanju, trdi, da bi bilo treba delovanje EU omejiti na storitve z resnično evropsko ali čezmejno razsežnostjo. Po besedah poročevalca bi morale manjše, lokalne storitve ali socialne storitve brez tržne razsežnosti imeti možnost, da izkoriščajo oprostitev priglasitve ali poenostavljene postopke.

Neposredno pred plenarnim zasedanjem, 29. junija, je potekal forum Odbora regij »Industrijska konkurenčnost: globalni izzivi, regionalni odzivi«. Zraven tega sta bili na plenarnem zasedanju sprejeti dve mnenji, posvečeni »vodilnim pobudam« strategije Evropa 2020: Unija inovacij in Strategija za nova znanja in spretnosti za nova delovna mesta.

ENVE

MIHA MOHOR

Članice in člani so na sestanku komisije za okolje, podnebne spremembe in energijo, ki je bil 23. junija v Bruslju, obravnavali dva osnutka mnenj.

Kot prvega so obravnavali mnenje o gospodarnosti Evrope z naravnimi viri, ki go je predstavil Michael Lebrun iz Belgije. V osnutku mnenja je izrazil zaskrbljenost, da se Evropa nahaja na nevarni in netrajnostni poti razvoja, proizvodnje in potrošnje. V tem okviru je tudi pozdravil namen Evropske unije, da kot vodilno načelo politik Evropske unije na področju energije in nizkoogljičnega gospodarstva, prometa, surovin in osnovnih proizvodov, trajnostne potrošnje in proizvodnje, ravnanja z odpadki, rabe tal in ekosistemov, kmetijstva in ribolova vključuje pravila trajnostnega razvoja. Poročevalec zahteva, da se v prihodnji načrt učinkovite rabe vključi časovni razpored, ki določa roke za opredelitev in naknadna sprejetja kazalnikov in ciljev, in končno agendo strukturnih in tehnoloških sprememb, ki bodo potrebne za doseg ciljev. Prav tako zahteva, da se Konvencija županov razširi na področje učinkovite uporabe virov.

Pod naslednjo točko je poročevalec Hermann Kuhn predstavil delovni dokument o vesoljski strategiji za vesolje, ki koristi državljanom. Poročevalec je prisotnim članicam in članom predstavil šest poglavij, iz katerih bo sestavljeno mnenje. V prvem poglavju namerava poudariti strateški pomen vesoljske tehnologije za blagostanje družbe, v drugem pomen prednostnih ukrepov navedenih v sporočilu Evropske komisije (ti so: spremljanje okolja, podnebne spremembe, varnost, konkurenčnost in raziskovanje vesolja). V tretjem poglavju bo izpostavil konkurenčnost evropskega gospodarstva, ki ga prinašajo vesoljske raziskave, telekomunikacijski sateliti in inovacije v vesoljski tehnologiji. V zadnjih treh poglavjih pa se bo osredotočil na mednarodne razsežnosti in nujnosti mednarodnega povezovanja pri izvajanju vesoljskega programa.

EDUC

MIHA MOHOR

Člani komisije za izobraževanje, mladino, kulturo in raziskave so se sestali 9. junija v prostorih Odbora regij v Bruslju.

Na svojem 9. sestanku komisije so prisotni obravnavali osnutek mnenja o razvijanju evropske razsežnosti v športu, ki temelji na obravnavi sporočila Evropske komisije – *Razvijanje evropske razsežnosti v športu*, ki je nadaljevanje Bele knjige o športu iz leta 2007. Sporočilo obravnava 15 prednostnih nalog, razvrščenih v štiri glavna poglavja, in sicer: družbena vloga športa, gospodarska razsežnost športa, organizacija športa ter sodelovanje s tretjimi državami in mednarodnimi organizacijami na področju športa. Odbor regij načeloma podpira prizadevanja Evropske komisije, zahteva pa omilitev omejitev Pakta za stabilnost v zvezi z izdatki za športne objekte, tako za izboljšanje varnosti že obstoječe infrastrukture kot za gradnjo nove. V nadaljevanju pa predlaga, da se preko lokalnih in regionalnih oblasti podpre mreža univerz in se tako spodbudi politika na področju športa ter da se primerno podprejo prostovoljne dejavnosti in združenja amaterskega športa zlasti s posebnim davčnim režimom.

Po krajši debati so članice in člani obravnavali še osnutek mnenja o evropskem akcijskem načrtu za e-poslovanje 2011-2015, ki ga je predstavil Jan Oravec, župan mesta Šturovo iz Slovaške. V osnutku mnenja podpira predloge v akcijskem načrtu za e-upravo, ki so zelo pomembni za lokalne in regionalne oblasti in ki bi bili zato lahko ključni spodbujevalci njihovega izvajanja. Prednostne naloge nove strategije na lokalni in regionalni ravni lahko prispevajo h kakovosti življenja ter spodbujajo družbene in gospodarske dejavnosti državljanov, razvoj regionalnih, učinkovitejših in posameznikom prilagojenih javnih storitev ter lokalnih podjetij. Regije in mesta lahko uporabijo vrsto sredstev za spodbujanje polnega izkoristka tega potenciala. Poročevalec je izpostavil tudi pristop "vse na enem mestu", ki so ga sprejeli v več državah članicah. Uvedba takšnih storitvenih centrov javnih organov po vsej EU bi bila temeljnega pomena tako za državljane kot za podjetja v državah članicah. V osnutku mnenja je še poudarjena vloga lokalnih in regionalnih oblasti tako pri vzpostavitvi širokopasovne mreže kot pri vzpostavitvi varnostnih ukrepov. Osnutek mnenja bo meseca oktobra predstavljen na plenarnem zasedanju Odbora regij.

CIVEX

MIHA MOHOR

Komisija Odbora regij za državljanstvo, upravljanje, institucionalne in zunanje zadeve se je sestala 6. in 7. junija v Nikoziji na Cipru. Sestanka komisije se je udeležil nadomestni član v Odboru regij Branko Ledinek, župan občine Rače-Fram. Na sestanku so članice in člani obravnavali osnutek mnenja o pametni pravni ureditvi.

Poročevalec je v osnutku pozdravil idejo, da bi se zakonodaja EU nenehno preverjala in prenavljala. Pri tem je poudaril, da bi preverjanje zakonodaje moralo povzročiti poenostavljanje zakonodaje, zmanjšanje predpisov in s tem administrativnih ovir tako za državljane EU kot za lokalne in regionalne skupnosti.

Kot drugi osnutek mnenja so članice in člani obravnavali zmanjšanje upravnih formalnosti za državljane, spodbujanje prostega pretoka javnih listin in priznavanje pravnih učinkov listin o osebnem stanju, ki ga je predstavil Patrick McGowan iz Irske. V osnutku mnenja je poudaril, da je potrebno zmanjšati administrativne čezmejne stroške. EU vzpodbuja prečkanje nacionalnih meja zaradi izobraževanja, dela, porok ... Glede na to, da upravna bremena povzročajo državljanom tako neposredne kot posredne stroške (v obliki stroškov, potrebnih za delovanje birokracije), prevladuje splošno politično soglasje, da je treba stroške čezmejne birokracije nadalje zmanjšati. Ker se evropski potni listi in vozniška dovoljenja že uspešno standardizirajo, se je treba vprašati, ali bi bilo zdaj smiselno prizadevanja usmeriti v podobno standardizacijo strukture in vsebine listin o osebnem stanju. Zelena knjiga predlaga uvedbo evropskega potrdila o osebnem stanju, ki ne bi bilo obvezno za državljane in bi se uporabljalo vzporedno s potrdili, ki jih izdajajo države članice. Oblika evropskega potrdila o osebnem stanju in navedbe na njem bi bile poenotene.

Na koncu so članice in člani obravnavali še osnutek mnenja o strategiji učinkovitega izvajanja Listine o temeljnih pravicah v Evropski uniji. Poročevalka je v osnutku poudarila, da je pravna podlaga s področja človekovih pravic obširna, a da je njeno izvajanje na terenu pomanjkljivo. Poudarila je, da se kar nekaj pravic izvaja na lokalnem oz. regionalnem nivoju (zdravstveno varstvo, izobraževanje, socialna varnost, socialna pomoč, varstvo potrošnikov ter demokratična udeležba). Tako mora strategija temeljiti na partnerstvu med državljani in državo ter med posameznimi ravnmi družbe. Lokalni in regionalni ravni je treba posvetiti več pozornosti in ji nameniti bolj aktivno vlogo pri izvajanju listine, je še dodal poročevalka.

ECOS

BARBARA HORVAT

Deveta seja komisije za ekonomsko in socialno politiko (ECOS) je potekala v Bruslju, 5. julija 2011.

Poročevalec Patxi López je predstavil Osnutek mnenja o sporočilu Komisije o celostni industrijski politiki za dobo globalizacije. Poudaril je odvisnost uspeha nove evropske industrijske politike od učinkovitosti politik na področjih gospodarskega upravljanja, zato je pozval k večjemu vključevanju vodilnih pobud iz strategije Evropa 2020 ter poudaril pomembnost strukturnih reform, glede na novi globalni konkurenčni vzorec. V skladu s tem se je zavzel za tesnejše sodelovanje Evropske investicijske banke in teritorialnih skupnosti Evropske unije, da bi tako izboljšali podporo naložbam v raziskave in razvoj ter inovativnost na lokalni in regionalni ravni ter za medsektorski pristop k novi industrijski politiki. Meni, da lahko tudi javne uprave z inovativnimi javnimi naročili delujejo kot vzvod pri zagotavljanju konkurenčnosti podjetij, saj lahko z merili javnih razpisov spodbudijo podjetja k inovativnosti, tako da dajejo prednost inovativnim in trajnim izdelkom ali storitvam, kar izboljšuje kakovost in dostopnost javnih storitev. Javni sektor mora najti nove oblike javno-zasebnih partnerstev za financiranje strateških infrastruktur in produktivnih naložb. Poročevalec je pozval Evropsko komisijo, naj pri pripravi skupnega strateškega okvira za raziskave in razvoj, bolj upošteva regionalno razsežnost in nadaljuje pilotni ukrep Regije znanja, za okrepitev raziskovalnega potenciala evropskih regij. OR je obravnaval tudi mnenje o vlogi lokalnih in regionalnih oblasti pri doseganju ciljev strategije Evropa 2020. Poročevalec Markku Markkula je podprl potrebo, da se nacionalni programi reform ter programi za stabilnost in konvergenco v celoti vključijo v proračunske postopke ter

da lokalne in regionalne oblasti sodelujejo pri opredeljevanju in izvajanju nacionalnih reformnih programov. Ključni pomen imajo socialne inovacije v vseh vodilnih pobudah za izvajanje treh prednostnih nalog strategije za pametno, trajnostno in vključujočo rast. OR je pozval pionirske regije, naj oblikujejo evropske konzorcije, ki bodo združevali različne zmogljivosti za ustvarjanje družbenih inovacij za uporabo po vsej Evropi, podprli pa so tudi pobude, kot so Regije znanja, Živi laboratoriji in Pametna mesta.

V zvezi s Pripravo Evropske agende za socialna stanovanja je Alain Hutchinson povedal, da je kljub dejstvu, da EU nima izrecne pristojnosti na področju stanovanjske politike, zaradi pomena tega področja za uresničevanje političnih ciljev EU, treba preučiti vpliv evropskih politik na stanovanjsko področje, največ pa pri tem lahko vplivajo regionalne oblasti. Zahteval je, da se naložbe v socialna stanovanja podpira in da se torej pri oceni tveganj naložb v stanovanja upošteva poseben značaj socialnih stanovanj, ki ne prinašajo enakih tveganj kot naložbe v druge nepremičnine.

OR je razpravljal tudi o Osnutku mnenja o sporočilu Komisije o vmesnem pregledu Akta za mala podjetja in pozdravil namero, da se ustanovi svetovalna skupina za mala podjetja, ki jo sestavljajo predstavniki držav članic, odposlanci malih podjetij in predstavniki njihovih organizacij ter zahteval, da se Odbor regij vključi kot član v to svetovalno skupino. Na sestanku komisije so razpravljali tudi o predlogu direktive Sveta o skupni konsolidirani osnovi za davek od dohodkov pravnih oseb, katere cilj je odprava nekaterih pomembnih fiskalnih ovir, ki omejujejo rast na enotnem trgu. Ker ni skupnih predpisov o davku od dohodkov pravnih oseb, so posledice vzporednega delovanja nacionalnih davčnih sistemov pogosto prekomerna in dvojna obdavčitev ter velika upravna obremenitev podjetij ter visoki stroški davčnega usklajevanja. Takšno stanje odvrča od vlaganja v EU in je tako v nasprotju s prednostnimi nalogami iz dokumenta Evropa 2020 – Strategija za pametno, trajnostno in vključujočo rast. Omenjena pobuda je pomembna, saj lahko prispeva k odpravi ovir pri dokončni vzpostavitvi enotnega trga.

COTER

BARBARA HORVAT

Osmi sestanek komisije za politiko teritorialne kohezije (COTER) je potekal v ponedeljek, 4. julija 2011, v Bruslju.

Italijanski poročevalec Francesco Musotto je predstavil osnutek mnenja o komplementarnosti nacionalnih ukrepov in ukrepov EU za zmanjšanje razlik v gospodarski in družbeni rasti. Odbor regij (OR) v svojem mnenju poudarja potrebo po razvoju in izvajanju dejavnosti za krepitev ekonomske, socialne in teritorialne kohezije, saj so povezovanje, sinergija in komplementarnost nacionalnih ukrepov in ukrepov EU edini način za zmanjšanje neenakosti, ki bi lahko zaradi gospodarske krize postala še bolj očitna.

Nova evropska kohezijska politika mora še naprej razpolagati z viri za doseganje gospodarskega in družbenega ravnovesja med regijami. Zato bi bilo treba tudi v prihodnje predvideti dodelitev ustreznega deleža sredstev EU za financiranje podpornih dejavnosti za razvojno zaostala ozemlja. OR želi

boljše sodelovanje na ravni upravljanja, ko obstajajo različne strukture za izvajanje nacionalnih in evropskih ukrepov; zato meni, da bi bilo koristno predvideti postopke in strukture za ad hoc sodelovanje. Tudi teritorialna kohezija je postala prednostna naloga, zato jo je treba bolje vključiti v vse politike, zlasti s sistematičnim izvajanjem ocen teritorialnega učinka; v ta namen je koristno oblikovati sisteme za spremljanje porazdelitve javnih izdatkov v povezavi s kohezijskimi cilji na ozemlju EU. Evropska komisija je priporočila večjo usmeritev v rezultate na področju javnih financ in predlagala v uporabo strukturnih skladov uvesti vnaprejšnje pogoje, ki pa ne smejo zapozniti začetek programov. Učinkovitost in uspešnost evropske kohezijske politike sta bistveno odvisni tudi od poenostavitve postopkov, prav tako pa je potreben skupni strateški okvir, ki bi vključeval strukturne sklade in druge sklade za teritorialni razvoj.

Pogodbe o partnerstvu za razvoj in naložbe, ki temeljijo na skupnem strateškem okviru, bi morale v okviru sedanje razprave o prihodnji ureditvi strukturnih skladov postati instrument za zagotavljanje komplementarnosti nacionalnih ukrepov in ukrepov na ravni EU, vendar je treba v skladu z upravljanjem na več ravneh v pripravo teh pogodb v celoti vključiti lokalne in regionalne oblasti.

Konvencija županov – aktivnosti in novosti

BARBARA HORVAT

Podpisniki Konvencije županov, med katerimi so tudi župani občin članic SOS, so se zavezali k izpolnjevanju in preseganju cilja, ki ga je zastavila EU – zmanjšati izpuste CO₂ za vsaj 20 % do leta 2020. Za lažje iskanje priložnosti za financiranje, ki so odločilne za razvoj njihovih akcijskih načrtov za trajnostno energijo ter za financiranje ukrepov, ki jih vsebujejo, lahko prelistate bilten z naslovom Vzpodbudne finančne sheme. Publikacija si prizadeva, da bi bralcu posredovala izbor konkretnih, vzorčnih finančnih shem, ki jih izvajajo podpisniki Konvencije, namesto polnega opisa finančne pokrajine EU.

Konvencija županov prav tako išče inovativne načine promocije same konvencije, njenih ciljev in uspehov podpisnikov. Iščejo posameznike, ki bi govorili o vidnih podnebnih spremembah ali spre-

membah, ki si jih na tem področju želijo. Če želite sodelovati, lahko kratek članek, zgodbo ali video posnetek posredujete na naslov newsletters@eumayors.eu do 30.6.2011.

Primeri dobrih praks:

Po Italiji z električnim avtomobilom

Italijanska mesta - podpisnice konvencije županov – so v nedeljo, 8. maja, organizirale otvoritveni dogodek Po Italiji brez CO₂. Na 5000 km dolgo pot po Italiji so se podali z električnim avtomobilom in dvema skuterjema. Na informacijskih točkah, kjer so se vozila ustavila, so organizatorji nudili občankam in občanom nasvete in informacije v zvezi s prihrankom energije in obnovljivimi viri energije kot tudi najboljše prakso in smernice na področju trajnostnega prometa. Or-

ganizatorji načrtujejo vrsto sestankov s potencialnimi podpisnicami Konvencije. Pri tem bo regiji Abruzzo in Toskani v pomoč italijansko združenje občin ANCI, ki bodo skupaj z drugimi koordinatori konvencije in podporniki pomagali pri določanju ciljnih mest v Italiji.

LED razsvetljava v vasici L'Estany

Podpisnica Konvencije županov, vasica L'Estany, ki leži v provinci Barcelona, je pred kratkim spremenila svoj celotni javni sistem razsvetljave v LED tehnologiji. Ta trajnostni prehod je finančno podprla provinca Barcelona. L'Estany se ponaša s srednjeveškim centrom iz 11. stoletja in samostanom posebnega zgodovinskega pomena. Ta del naselja je bil razsvetljen samo z žarnicami, a tudi na večjih cestah in ulicah je bilo potrebno zamenjati celoten sistem razsvetljave.

Z namestitvijo 219 novih LED luči je bila končna poraba energije zmanjša za 75%, saj LED tehnologija omogoča višji indeks barvne reprodukcije, ohranja pa dobro vidljivost. Ob zamenjavi zunanje razsvetljave samostana pa so privarčevali neverjetnih 96 % energije v primerjavi s prejšnjimi svetilnimi sredstvi..

Obisk kosovske delegacije v Sloveniji

BARBARA HORVAT

Skupnost občin Slovenije je v času od 17. do 21. aprila na študijskem obisku v Sloveniji gostila 19-člansko kosovsko delegacijo, ki so jo sestavljali predstavniki Ministrstva za okolje v Kosovu, vodje služb za gospodarske javne službe, občinski uslužbenci kosovskih občin Viti in Hani Eleziti ter predstavniki projekta LOGOS, ki ga v Kosovu izvaja Intercooperation s podporo švicarske agencije za razvoj. Namen njihovega obiska je bil informiranje o dobrih občinskih praksah na področju gospodarjenja z odpadki v Sloveniji, z namenom implementacije v kosovskih občinah, partnericah v projektu LOGOS.

V sklopu štiridnevnega obiska se je delegacija s Kosova mudila v Ljubljani, kjer so se sestali s predstavnico Ministrstva za okolje in prostor Katjo Buda, predstavnikom SVLR Romanom Lavtarjem ter obiskali Snago Ljubljana, kjer jim je delovanje, vizijo in projekte gospodarske javne službe približal njen direktor Janko Kramžar.

Na študijskem obisku so se v Celju srečali tudi z županom Bojanom Šrotom in obiskali Regionalni center za ravnanje z odpadki, kjer so lahko do potankosti spoznali način delovanja, financiranja gospodarskih javnih služb ter si ogledali proces ločenega zbiranja odpadkov, kompostiranja ter ne nazadnje tudi način pridobivanja toplotne energije v Toplarni Celje, ki predstavlja zaključno fazo obdelovanja odpadkov.

Svojo pot je kosovska delegacija nadaljevala v Rogaški Slatini, kjer jim je dobrodoščilo izrekel župan občine Branko Kidrič. Direktor Javno podjetje za komunalne storitve (OKP) Rogaška Slatina Bojan Pirš jih je podrobneje seznanil s celostnim delovanjem gospodarske javne službe in načinom ločevanja odpadkov in njihovega odlaganja,

urniki odvozov ter rezultati in učinki ločenega zbiranja odpadkov. V Sklopu OKP deluje tudi prvi Center ponovne uporabe, ki je nastal v sodelovanju Okoljsko raziskovalnega zavoda (ORZ) Slovenske Konjice in Tehnološkega centra za aplikativno ekologijo d.o.o. v Celju, delovanje katerega je delegaciji predstavila direktorica ORZ Janja Klinčar, in je pravi dokaz za dejstvo, da odpadki niso le odpadki pač pa tudi surovina, s katero lahko naredimo še veliko koristnega.

V Občini Miklavž na Dravskem polju je delegate sprejel župan občine Leo Kremžar, ki je obiskovalcem posvetil veliko časa, odgovarjal na številna vprašanja in jim predstavil celoten koncept in zgodovino delovanja Zbirnega centra ločenih odpadkov v Miklavžu, posebno pozornost pa je v svoji predstavitvi posvetil tudi projektu rumene vreče, načinu obveščanja javnosti, predvsem pa ozaveščanja občanov o pomembnosti doslednega ločenega zbiranja odpadkov, ki v njegovi občini deluje odlično.

Ob povzetku njihovega študijskega obiska so obiskovalci s Kosova izrazili veliko zadovoljstvo, saj so v Sloveniji našli odgovore na težave, s katerimi se spopadajo v domačem okolju, raziskali pa so tudi možnosti, kako novo, v slovenskih občinah pridobljeno, znanje implementirati v domačem okolju, da bi svojo mlado državo popeljali na dobro in učinkovito pot, pot, na kateri so že omenjene slovenske občine. Skupnosti občin Slovenije so se zahvalili za dobro organizacijo, predvsem pa vsem omenjenim akterjem, ki so si vzeli zanje čas in jim omogočili, da v domovino odnesejo kar največ znanja. V Skupnosti občin Slovenije se tej zahvali priključujemo, saj brez vseh sodelujočih in vključenih v samo organizacijo obiska ta uspeh ne bi bil mogoč.

Srečanje delovne skupine za energetske učinkovitost pri NALAS

BARBARA HORVAT,
JASMINA VIDMAR

Med 12. in 13. majem je v Skopju potekalo srečanje delovne skupine za energetske učinkovitost pri mreži lokalnih oblasti JV Evrope (NALAS). Predstavnice in predstavniki asociacij so se seznanili z napredkom projekta Misli globalno, razvijaj lokalno ter osnovali delovni načrt za uresničevanje zaveze županov, da bodo v svojih občinah skušali zmanjšati emisije CO₂ za vsaj 20%.

Projekt Misli globalno, razvijaj lokalno je nastal v sodelovanju med NALAS in UNDP s ciljem podpreti krepitev zmogljivosti in izmenjavo znanja na področju podnebnih sprememb na nacionalni in lokalni ravni. Namen je uvesti politiko ukrepov, ki bo podpirala blažitev podnebnih sprememb. V projekt bodo vključena tri pilotna združenja lokalnih oblasti iz Nalas-a. Ker so v mrežo NALAS vključene tako asociacije iz držav, ki so že članice EU, kot tudi asociacije iz držav, ki se na to pripravljajo, bo projekt usmerjen predvsem v širjenje dobrih praks in zaključkov ter kot priprava na oblikovanje gospodarskega in energetskega nizkoogljičnega sistema. Na sestanku so govorili tudi o promociji in predstavitev materialov in analiz, ki nastajajo v okviru delovnih skupin Nalas-a. Tako je delovna skupina za energetske učinkovitost dokončala projekt in priročnik – Energetska učinkovitost – ukrepi v občinah jugozahodne Evrope ter vloga nacionalnih asociacij, ki lahko postane pomemben instrument prepoznavanja delovanja občin jugozahodne Evrope na področju energetske učinkovitosti. Za zgornji cilj (poznavanje opravljenega dela) pa je potrebno narejeno promovirati in predstaviti tistim, ki jih področje energetske učinkovitosti zadeva ali zanima. O možnih poteh promocije je tekla beseda tudi s prisotnimi »upravljalci znanja« kot so poimenovani tisti, ki v okviru posamičnih asociacij članic Nalas-a delujejo na področju širjenja znanja in promoviranja Nalas-a.

Srečanje SOS in Udruge gradova

SAŠA KEK

V petek, 27. maja 2011, so se v Opatiji srečali župani in drugi predstavniki občin članic SOS in Udruge gradova u Republici Hrvatskoj. Zbrane so pozdravili Ivo Dujmić, župan Opatije, ki je bila gostiteljica srečanja, mr. sc. Vojko Obersnel, predsednik Udruge gradova u Republici Hrvatskoj, in Leo Kremžar, predsedujoči Skupnosti občin Slovenije.

30 udeleženk in udeležencev je izmenjalo izkušnje med državno ureditvijo na dveh področjih. Prva je bila telekomunikacijska infrastruktura, kjer sta Mojca Jarc iz Direktorata za informacijsko družbo na Ministrstvu za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo in Darko Fras, župan Občine Sveta Trojica, hrvaškim kolegom predstavila ureditev v Sloveniji. Hrvaški kolegi so predstavili stanje pri njih, mesto Rijeka se na primer sama loteva izgradnje svojega optičnega omrežja, pri katerem so najbolj pozorni na polaganje optičnih kablov ob vsaki priložnosti kakršnega koli »kopanja«. Zagreb je za to področje ustanovil podjetje Digitalni grad, ki je npr. novozgrajeno stanovanjsko naselje opremil z odprto širokopasovno internetno infrastrukturo, ki jo najemajo različni ponudniki. Težave se pojavljajo pri državnem monopoli, ki ni zainteresiran za ponudbo.

Druga osrednja tema srečanja je bila Vloga lokalnih skupnosti pri nadzoru prometa, kjer je slovenske pristojnosti redarjev, financiranje, pravno ureditev in pooblastila predstavil Miha Mohor iz Sekretariata SOS. V razgovoru po predstavitvi je tudi reški vodja redarjev predstavil njihovo zakonodajo, ki je bila pred leti podobna slovenski, vendar se je spremenila tako, da je hrvaškim redarjem vzela veliko pooblastil.

Srečanje se je zaključilo s predstavitvijo programa Evropa za državljane, ki spodbuja sodelovanje med državljani, civilnodružbenimi skupinami in občinami iz držav članic EU ter nekaterimi drugimi državami in med njimi je tudi Hrvaška. Program je predstavil Dejan Hribar, koordinator programa EZD v Sloveniji.

Uslužbenci sekretariata SOS in hrvaškega združenja smo se pred uradnim skupnim sestankom srečali na delavnici, kjer smo izdelali projektni predlog za prijavo sofinanciranja iz programa Evropa za državljane. Oboji smo ugotavljali, da tako slovenske kot hrvaške občine premalo koristijo omenjeni program za sofinanciranje skupnih dogodkov oz. izmenjav občanov. S projektom bi želeli tako spodbuditi sodelovanje med slovenskimi in hrvaškimi občinami s finančno podporo evropskih sredstev. Prijavo smo pravočasno oddali in pričakujemo rezultate v jenskih mesecih. V kolikor bo prijava uspešna, se lahko začne projekt izvajati decembra letos. Držimo pesti.

Podnebne spremembe in razvoj na Balkanu

SAŠA KEK

25. in 26. maja je v Ljubljani potekal neformalni forum ključnih ministrstev držav z Balkana, ki so odgovorna za razvojna vprašanja in/ali vstop v EU, prisotni pa so bili tudi predstavniki UNDP (United Nations Development Program), Regionalnega okoljskega centra in Skupnosti občin Slovenije.

Forum oz. okroglo mizo z naslovom Podnebne spremembe in razvoj povezuje med konvencijami Združenih narodov in pristopom Evropski uniji sta organizirala Služba Vlade RS za podnebne spremembe in UNDP.

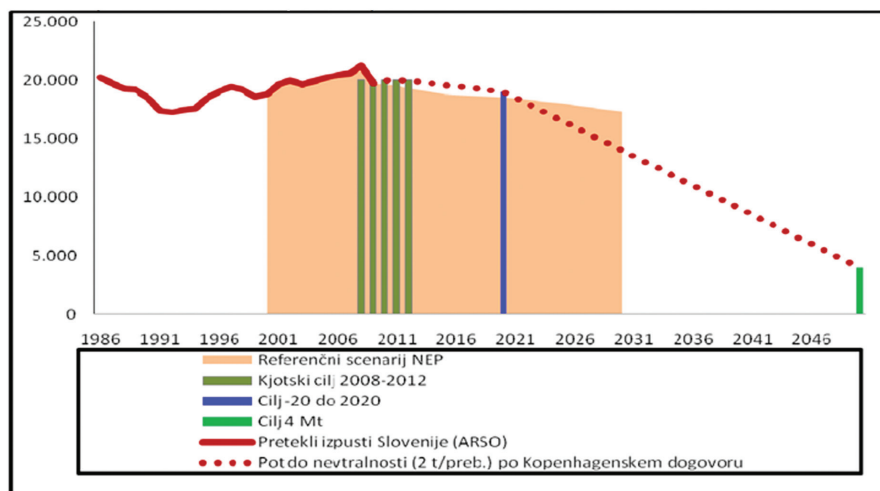
Namen okrogle mize je bil pospešiti proces vključevanja podnebnih ciljev in ciljev trajnostnega razvoja v nacionalne gospodarske razvojne politike. Okrogla miza je z vrhunskimi predavatelji ponujala odlično priložnost prisotnim, da poglobijo svoje razumevanje, kako vključiti vprašanja podnebnih sprememb v razvojne strategije, in kako združiti nizkoogljične strategije z merili za pristop EU.

Kako se Slovenija loteva podnebnih sprememb s predpisi in strateškimi dokumenti je predstavil dr. Jernej Stritih, direktor Službe Vlade RS za podnebne spremembe. Slovenska izhodna strate-

gija, ki jo je Vlada RS sprejela februarja 2010, predvideva sprejem Zakona o podnebnih spremembah in celovite podnebne strategije do leta 2050, ki bosta zajemala temeljne usmeritve za prehod v nizkoogljično družbo in naj bi predstavljala eno od osnov za pripravo Strategije razvoja Slovenije do leta 2020, sektorskih strategij in kratkoročnih programov ukrepov. V pripravi je tudi Nacionalni energetski program (NEP) do leta 2030, ki poleg razvoja energetskega sektorja predvideva znižanje emisij toplogrednih plinov v skladu z obveznostmi v okviru EU do leta 2020.

Podnebna oziroma nizkoogljična strategija do 2050 in z zakonom določeni podnebni cilji bodo po njihovem sprejemu najbolj dolgoročno določeni cilji Slovenije. Za njihovo doseganje pa jih bo treba integrirati v sektorske zakone (energija, promet, kmetijstvo, idr.) in razvojne strategije programe in načrte na državni, regionalni in lokalni ravni, kot so Strategija razvoja Slovenije do 2020, regionalni razvojni programi ali občinski prostorski načrti. Zakon tako določa obveznost državnih organov in organov lokalnih skupnosti, da pri sprejemanju planov, programov in drugih aktov, s katerimi se načrtujejo posegi v okolje, ocenijo tudi emisije toplogrednih plinov, ki jih bodo povzročili načrtovani posegi v okolje. Ocenjevanje bo del celovite presoje vplivov na okolje oziroma presoje vplivov na okolje, ki se bo izvedla v postopku priprave teh aktov. V ta namen bo potrebno dopolniti izvedbene predpise na področju celovite presoje vplivov na okolje oziroma presoje vplivov na okolje.

Eden od rezultatov tega srečanja je tudi osnutek projektnega predloga, ki bi podpiral razvoj strategij z nizkimi emisijami ogljika v JV Evropi. Skupnost občin Slovenije je prisotne oblikovalce politik na državnih ravneh opozarjala na pomen in vlogo lokalnih skupnosti, ki jih je potrebno pri teh procesih maksimalno vključevati, saj se bodo sprejete politike implementirale v veliki meri prav na lokalni ravni. Za razliko od državne ravni je lokalna raven na področju JV Evrope organizirana v mreži NALAS, ki lahko s svojimi že vzpostavljenimi komunikacijskimi orodji ter organizacijsko platformo pomaga pri vključevanju lokalnih skupnosti v te procese, je še povedala predstavnica SOS.

Slika: Prikaz gibanja dosedanjih in ciljnih bodočih skupnih emisij toplogrednih plinov v Sloveniji v kt ekvivalenta CO₂ (vir: Institut Jožef Stefan, IJS)

Sestanek partnerjev pri projektu MEDEEA

MIHA MOHOR

Partnerji projekta so se sestali v Murciji v Španiji na svojem tretjem sestanku.

Na samem začetku so prisotni pozdravili novega partnerja iz Portugalske (AREAL – Lokalna energetska agencija iz Algarve), ki je nadomestil prav tako portugalskega partnerja, ki zaradi finančnih težav ni mogel nadaljevati sodelovanja v projektu.

Po uvodni predstavitvi novega partnerja so prisotni pregledali opravljeno delo. Pri tem je bilo ugotovljeno, da se je pojavil manjši zaostanek, ki je posledica predvsem zamude pri podpisu pogodb za pravico uporabe licenc EEA. Dogovorjeno je bilo (glede na dejstvo, da zaostanki niso veliki), da se bodo le-ti odpravili do meseca maja oziroma najkasneje do meseca junija. Tako mora Skupnost občin Slovenije do navedenega roka prevesti revizijsko orodje v slovenščino ter pripraviti prvo izdajo elektronskega časopisa. Prvi izvod elektronskega časopisa, ki je v angleškem jeziku, si lahko preberete na naši spletni strani www.skupnostobcin.si. V kratkem bomo na Skupnosti občin Slovenije elektronski časopis prevedli v slovenščino in ga posredovali vsem občinam ter objavili na naši spletni strani. Projektni partner z Malte je prisotnim predstavil spletno stran projekta, ki jo lahko obiščete na naslovu www.intermedeea.eu.

V nadaljevanju so se projektni partnerji udeležili konference ENERGYCITY, na kateri so bile obravnavane možnosti za financiranje občinskih energetskih načrtov, razvoj lokalnih energetskih načrtov, metodologije za popis emisij toplogrednih plinov, predstavljeni so bili projekti ki imajo namen zmanjšati izpuste toplogrednih plinov. Na koncu same konference pa so bili predstavljeni politični vidiki uspešnih zgodb. Predstavila so se mesta, ki so uspešno vpeljala strateške lokalne energetske načrte. Na konferenci so se tako združili mednarodni strokovnjaki za energetske načrtovanje, predstavniki lokalnih energetskih agencij in predstavniki lokalnih skupnosti, ki so si izmenjali primere dobrih praks in problemi, s katerimi se srečujejo. Organizatorji so po konferenci ocenili, da so izpolnili pričakovane cilje in da upajo, da se bodo udeleženci tudi naslednje leto udeležili podobnega dogodka.

O Nexpu in še o čem

JASMINA VIDMAR

VGoce Delčevu v Bolgariji so se na svojem rednem delovnem sestanku srečali predstavniki asociacij članic mreže Nalas. Na sestanku smo govorili o nekaterih, za Nalas ključnih zadevah. Ena od njih je tudi financiranje in trajnostna naravnost delovanja mreže. S finančno in gospodarsko krizo ter pomembnimi vrenji v arabskem svetu, ki po mnenju številnih donatorjev ter tistih, ki razvojno podpirajo dobre projekte, zahteva tehtno podporo, se zmanjšujejo finančna sredstva, namenjena za redno in projektno delovanje mreže. Nalas bo tako moral najti nove oblike in nove vire za nadaljnje delovanje. Nekaj možnih rešitev je bilo predstavljenih na samem sestanku. Pomembna točka sestanka je bila tudi evalvacija Nexpa, prvega sejma občin jugozahodne Evrope, ki je bil v začetku marca v Sarajevu. S pomočjo strokovnjakinje za takšne dogodke smo pregledali pozitivne in manj pozitivne plati izvedbe prvega sejma. Po oceni zunanjih evalvatorjev je bil sejem očiten uspeh, ki pa v bodoče potrebuje še nekaj dodelave. Večkrat pa je bila kot primer dobre organiziranosti in izvedbe omenjena in pohvaljena Skupnost občin Slovenije. Odločitev sestanka je tako bila, da Nalas ohrani sejem kot eno izmed pomembnih oblik svojega delovanja, vendar zaradi obsežnosti organizacije in izvedbe tega organizira vsaki dve leti. Pa tudi, da se bo izbor naslednjega organizatorja sejma opravil na osnovi javnega razpisa, ki bo določal kriterije za kandidiranje in nato izbor naslednjega organizatorja. V skupnosti bo tako potrebno (tudi na osnovi pozivov nekaterih asociacij članic Nalasa) razmisliti, ali nas zanima organizacija Nexpa 2013.

Sestanek upravljavcev z znanjem pri mreži NALAS

BARBARA HORVAT

NALAS, Mreža združenj lokalnih oblasti držav jugovzhodne Evrope, se je pridružila Konvenciji županov marca 2011. Od takrat je mreža že organizirala delavnico o Konvenciji županov in velik dogodek NEXPO 2011, srečanje z več kot 200 županov iz te regije, s posebnim poudarkom na konvenciji in njenem podpisu.

V sklopu delovne skupine za energetske učinkovitost pri NALAS so se v Skopju med 12. in 13. majem srečali tudi upravljalci z znanjem za asociacije članice mreže NALAS, da bi se podrobneje seznanili s Konvencijo županov, osvetlili njihovo vlogo in obveznosti združenj pri podpori Konvencije. NALAS načrtuje tudi prijavo na razpis za zbiranje predlogov Covenant of Mayors Going East, ki vključuje včlanjena združenja kot tudi obstoječe in potencialne podpisnike iz regije.

Programska svetovalka pri NALAS Milena Garthley je povedala: "Konvencija županov nam zagotavlja primerno platformo za racionalizacijo naše dejavnosti na področju energetike, ki je strateškega pomena za naše člane in njihove občine. S svojim sodelovanjem v Konvenciji županov si NALAS prizadeva pomagati svojim članom pri reševanju problematik ter izzivi na področju energetike.

Sestanek delovne skupine za upravljanje z odpadki in vodo pri NALAS

BARBARA HORVAT

Sestanek mednarodne delovne skupine za upravljanje z odpadki in vodo pri NALAS, ki ga je gostila Skupnost občin Slovenije, je potekal 16. in 17. junija v Ljubljani. Srečanje enaindvajsetih strokovnjakov iz jugovzhodne Evrope je bilo namenjeno projektnim dejavnostim delovne skupine, ki pripravlja priročnik za učinkovito upravljanje z odlagališči in razvoj stroškovnega modela pri financiranju upravljanja z odpadki. V sklopu projekta se bo razvil tudi model oz. metodologija za vzpostavitev integriranega informacijskega sistema o ravnanju z odpadki v jugovzhodni Evropi pod okriljem projekta SWIS. Na nedavnem sestanku je potekala revizija projektnih predlogov delovne skupine za upravljanje z vodo pri NALAS in njihova obravnava v luči nedavnih sprememb v modelu financiranja. Zaradi zmanjšanja razpoložljivih sredstev bo prišlo do združitve dveh projektnih predlogov – Občinsko mreženje na področju upravljanja z vodo in odpadnih voda v jugovzhodni Evropi ter Zmanjšanje izgube vode v občinah jugovzhodne Evrope. Poudarek projekta je na njegovi regionalni razsežnosti. Naslednji sestanek delovne skupine za upravljanje z odpadki in vodo pri NALAS bo potekal oktobra, kar sovpada s predvidenim časom zaključitve projekta SWIS in njegovo desiminacijo ter bo posvečen vzpostavitvi strateškega plana za implementacijo projekta delovne skupine.

Japonski dresnik: z vulkana v beton

MAG. BRED A OGORELEC
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

Za tiste, ki skrbijo za zelene površine v mestih, ob avtocestah, rekah in potokih, je japonski dresnik zagotovo najbolj nadležna invazivka (invazivna tujerodna vrsta rastline).

Zgodba japonskega dresnika se bere kot prava pustolovščina. Tisoče let je rasel na Japonskem in Kitajskem in ni zbujal posebne pozornosti, v Evropi pa je postal domala neuničljiva rastlina pišejo v reviji Horticulturist. Pritlikava podvrsta je rasla na vulkanih, kjer je kot ena prvih naseljevala vulkanski pepel. Tu je rasla v težavnih razmerah: prisotno je bilo žveplo, občasno je nenadno nanese vroč pepel, velika nadmorska višina je omogočala le kratko obdobje rasti. Dresnik se je temu prilagodil tako, da je razvil korenike, ki so šle globoko pod površje. V njih je rastlina shranila hranilne snovi in tu so bili speči poganjki na varnem. V nižinah je japonski dresnik rasel v drugačnih razmerah. Tu je za prostor, svetlobo in vodo tekmoval z bambusi in drugim bogatim rastlinjem, korenike so bile morda tudi način obrambe pred škodljivci, zato se je tu razvila drugačna podvrsta.

Z Japonske na Nizozemsko in od tu naprej

Philipp von Siebold je bil nizozemski kirurg, sodobnik našega Franceta Prešerna. Na Japonsko je pripotoval v

času, ko je bila ta država pred zahodnim svetom praktično izolirana. Zaradi izrednega znanja je med Japonci pridobil številne prijatelje. Ti so mu prinašali rastline, ki so jih v tistih časih evropski vrtnarji še posebej cenili. Med njimi tudi japonski dresnik, ki ga je domov prinesel leta 1823. Tako se je z Nizozemske začela njegova pot po Evropi. Najprej je bil zaželen okrasna rastlina, kasneje hvaležna rastlina za ozelenjevanje kupov jalovine okrog rudnikov.

Iz vrtov in nasadov je japonski dresnik sredi 19. stoletja pobegnil v naravo. Nagla širitev japonskega dresnika v naravi je v Veliki Britaniji začela skrb vzbujati konec 70. let prejšnjega stoletja, kmalu za tem so njegovo razširjanje prepovedali z zakonom. Velika Bri-

tanija je ena redkih držav z zelo ostrimi zahtevami glede japonskega dresnika.

Kako ga raznašamo po Sloveniji?

Japonski dresnik v Slovenijo ni zašel kar sam, po naravni poti, temveč smo ga prinesli ljudje. V Sloveniji so ga prvič zabeležili pred sto leti v okolici Celja, poroča botanik dr. Nejc Jogan. Tudi širi se z našo izdatno pomočjo. Pred 30 leti so japonski dresnik opazili zlasti v vzhodnem delu Ljubljane ter blizu Naklega in Celja. Danes se je z njim spopadajo že od Trente pa vse do Prekmurja. Le ob Obali se še ne pojavlja.

Zakaj smo za širitev krivi predvsem ljudje? Ker mu ustvarjamo rastišča in ker prenašamo delčke njegovih korenin. Ponevedoma ga raznašamo zlasti z enega gradbišča na drugega, z nasipavanjem in drugimi zemeljskimi deli. Prenašamo ga v materialih, ki jih prevažamo in nasipavamo na novih lokacijah, in tudi z gradbeno mehanizacijo. Koščki korenin se namreč zataknejo na gume, še bolj pa na gosenice kamionov in gradbenih strojev.

Najpogosteje se bo razširil na zemljišča, kjer smo travno rušo oziroma naravno rastlinsko odejo odstranili. To so robovi ob cestah, začasna nasutja

Japonski dresnik raste na opuščeni gradbiščih, ob cestah in železnicah. Najdemo ga tudi v družbi drugih invazivnih vrst, na primer zlate rozge in žlezave nedotike (foto: Nejc Jogan).

Vse več dresnika raste ob rekah in potokih, že pred desetletjem smo ga zanesli na bregove Bohinjskega jezera (foto: Saša Dalla Valle, 2001)

Listi japonskega dresnika so veliki 5 do 15 cm, steblo ni povsem ravno, ampak ima blago obliko cik-caka (foto: Nejc Jogan).

peska, opuščena gradbišča, parkirišča, degradirana zemljišča. Taka območja strokovnjaki imenujejo ruderalna. Japonski dresnik tu najde kaj malo konkurence drugih rastlin. Za njegovo hi-

tro razrast je zaslužno tudi dejstvo, da nikomur ne tekne. Žuželke in drugi nevretenčarji, ki se hranijo z domorodnimi rastlinami, se japonskega dresnika ne lotijo. V njegovi izvorni domovini,

Nekaj presežnikov

- 0,7 g: da zraste nova rastlina, zadošča že 0,8 grama korenike, to je 1 cm dolg košček;
- 20 let: korenike lahko pod zemljo dremajo tudi 20 let, nato znova poženejo;
- 2 m/leto: v enem letu japonski dresnik zraste 2 metra visoko, njegov sorodnik sahalinski dresnik pa doseže višino 4 metre;
- 5 m: če zemljo, v kateri so korenike japonskega dresnika, odložimo na komunalno deponijo, bi ga morali prekriti s 5 metrov debelo plastjo nasutja;
- 7 m: kar 7 metrov globoko je potrebno odkopati plast zemlje, če se ga želimo znebiti tako, da zemljo odstranimo;
- 5-7 cm – japonski dresnik lahko prebije asfaltno prevleko, debelo 5 centimetrov, nekateri poročajo celo o 7 centimerih;
- 15 cm/dan – na dan lahko japonski dresnik zraste kar 15 centimetrov;
- 238/m² – pod enim kvadratnim metrom lahko korenike japonskega dresnika proizvedejo 238 brstov.

na Japonskem, obstaja vrsta živali, ki se prehranjujejo z njegovimi posameznimi deli, pri nas jih ni.

Druga pogosta pot širjenja so reke in potoki, kjer voda odnaša odlomljena stebela ali podzemske dele. Ob toku navzdol tako nastajajo nova rastišča.

Ko se ukorenini na novi lokaciji, se s korenikami kaj kmalu začne širiti v svojo okolico.

Zaradi hitre in bujne rasti japonski dresnik zmanjšuje varnost v prometu, saj ovira preglednost. V dveh mesecih je zasedel že polovico kolesarske steze pred križiščem (foto: Breda Ogorelec).

Le navidez nežen

Strokovnjaki so japonski dresnik uvrstili med »sto najhujših«. To je svetovni seznam invazivnih tujerodnih vrst, ki zunaj svoje domovine povzročajo največ težav.

Kakšne težave povzročajo rastlinam in živalim? Zaradi gostih sestojev tu ne rastejo druge rastline, zato se zmanjša tudi število rastlinojedih žuželk. Tako je tu tudi manj žab, plazilcev, ptic in sesalcev, skratka raznovrstnost živega sveta močno upade. Japonski dresnik izloča tudi posebne kemijske snovi, ki zavirajo rast prvotne združbe obrečnih rastlin.

Ljudje imamo največ težav z japonskim dresnikom v naseljih in ob rekah in potokih.

Japonski dresnik na rastiščih ob vodi izpodrine vse druge rastline. Ko pozimi nadzemski deli odmrejo, tu ni drugih rastlin, ki bi vezale nabrežja in reka zato bregove pospešeno ruši in odnaša. Dresnik povzroča tudi poškodbe na vodnogospodarskih objektih, saj korenike prizadenejo njihove temelje.

Na zelenicah in v parkih japonski dresnik raste mnogo hitreje od trave. Če naj imajo trate urejen videz, jih je zato treba kositi mnogo pogosteje. Tudi ob cestah in kolesarskih stezah je treba zelenice urejati bistveno pogosteje, saj do dva metra visoki dresnik nevarno zmanjšuje preglednost, zlasti v križiščih.

Čeprav je japonski dresnik navidez zelo nežna rastlina, imajo njegovi podzemski poganjki presenetljivo moč. Predrejo lahko 5 ali celo 7 centimetrov debel asfalt, povzročajo razpoke v betonskih tlakih, povzročajo poškodbe na podzemnih vodih.

Do živega mu ne pride niti ogenj

Eden od ključev uspeha japonskega dresnika je njegova korenika. Korenika ali rizom je podzemeljski del rastline. Z njim se rastlina lahko razmnožuje vegetativno, torej brez semen. Imajo jih tudi šmarnica, hmelj, ingver, bambus. Sem rastlina spravlja hranilne snovi, tu nastajajo tudi novi brsti. Če japonskega dresniku odstranimo ali požgemo nadzemni del, s tem korenike nismo bi-

stveno prizadeli. Tudi če podzemni del prekopljemo, velja enako – koreniko ne prizadenemo. Nasprotno, rastlina bo še bolj poganjala. Korenike so pogosto dolge 6-6 metrov, v eni sezoni se v vodoravno smer podaljšajo tudi za po en meter. Čeprav jih zasujemo z 2 metra debelo plastjo zemlje, bodo ostale žive.

Kako se ga lotiti?

Predstavljamo nekaj metod. Žal se nobena od njih ni izkazala kot hitra in povsem učinkovita, z izjemo dveh, ki sta tudi najdražji.

Osnovno pravilo naj seveda bo: bolje preprečiti, kot zdraviti. Preventiva torej. Zato, prvič, zemljišča, kjer smo travno rušo odstranili, nemudoma zopet zasadimo z domorodnimi rastlinami. In drugič, pazimo, da zemlje ali peska z območij, kjer dresnik že raste, ne raznašajmo naokrog. Komunalna in gradbena podjetja tudi v Sloveniji se že

soočajo z lastniki vrtov, ki jim na svojo zemljo dovolijo le, če so gradbeno mehanizacijo prej dobro očistili in oprali.

Mehansko odstranjevanje

Učinkovito je lahko zlasti na povsem novem rastišču, kjer opazimo le posamezne rastline. Kositi ali puliti ga je treba redno, to pomeni na 2 do 3 tedne in več let, dokler se korenike ne izčrpajo. Začeti moramo v začetku maja ali še prej, da preprečimo prenos hranilnih snovi iz zelenega dela rastline v korenike. Bolj kot košnjo priporočajo ti. »mlatenje«. Če se odločimo za puljenje, se ga lotimo, ko poganjki dosežejo višino 30 cm.

Korenike lahko izkopavamo. Pri tem je potrebna velika natančnost, saj lahko – kot smo omenili – že iz enega centimetra spregledane korenike požene nova rastlina. Če koreniko zgolj razbijemo na več delcev, bomo rast japonskega dresnika s tem le pospešili. Če se odločimo za izkopavanje, to pomeni kopanje do 3 metrov globine in do 7 metrov stran od nadzemskega dela rastline, saj korenike lahko segajo tako daleč stran od stebela.

Ostanke moramo nato naložiti na tlakovano površino ali na folijo, da se posušijo, a pazimo, da jih veter ali voda ne raznaša. Če stebela pustimo ležati kar na tleh, se namreč lahko ponovno ukoreninijo. Ko se ostanke povsem posušijo in postanejo rjave barve, te nevarnosti ni več. Če krajevni predpisi to dovoljujejo, lahko suhe ostanke nato sežgemo. Nikakor pa stebel ali korenika ne kompostirajmo ali odmetavajmo v vrtni odpad.

Zasaditev

Na obrežjih potokov in rek je precej učinkovit način košnja in nato zasaditev z vrbo ali z zelišči.

Paša

Poganjke jedo govedo, osli, konji, koze in ovce. Ker najmanj poškodujejo travno rušo brežin, so ovce najprimernejše. Konec zime moramo odstraniti vse ostanke stebel, saj so ostri kot nož in lahko živino poškodujejo. S pašo pričnimo preden poganjki dosežejo višino 30 cm.

Herbicidi

V Sloveniji herbicidov na zelenicah, ob potokih in rekah ne smemo uporabljati. Tudi drugod, kjer so herbicidi dovoljeni, ima lahko njihovo škropljenje negativen učinek na okolje in se jih raje izogibajmo. Herbicid glifosat nanašamo neposredno na stebela – dresnik odrežimo ali pokosimo približno 5 centimetrov od tal in nato na stebela nanesemo herbicid. Enkratni nanos herbicida običajno ne zadošča, uporabljati ga je treba vsaj tri zaporedna leta. Najbolj učinkovita metoda naj bi bila injiciranje herbicida v stebela, koncentracija naj bo 1:1. Zadoščal naj bi vnos v stebela eno leto. Pri uporabi herbicida je potrebna uporaba ustrezne osebne zaščitne opreme, posebno pozornost je treba nameniti zaščiti ptic, sesalcev, vodnih organizmov in ne ciljnih rastlin. Strokovnjaki ocenjujejo, da je najuspešnejša kombinacija mehanskega odstranjevanja in herbicida. V Veliki Britaniji so stroške uporabe herbicida ocenili na 24 EUR/m².

Zastiranje

Japonski dresnik ima rad sončne lege. Kot ena od metod, ki so jo tudi v Sloveniji že uporabili na manjših površinah, je prekrivanje s črno folijo za vsaj eno leto. Folijo je treba obtežiti, da je poganjki ne dvignejo. Strokovnjaki iz Nemčije ocenjujejo, da ta metoda nima večjega uspeha.

Požiganje. Požiganje ni nič učinkovitejše od košnje, razlika je v tem, da pepel dodatno gnoji zemljo.

Zapora

Kadar je gradbena parcela dovolj velika, v Veliki Britaniji kot eno od metod priporočajo tudi izkop več metrov globoke jame, ki jo nato obložijo s posebno folijo oz. membrano, ki je korenike ne morejo predreti. Vanjo prenesejo zemljo, v kateri so korenike japonskega dresnika, jo tudi povrhu prekrijejo s folijo in stike zavarijo, nato pa nasujejo s peskom in humusom ter ozelenijo. Takega zemljišča nato ne smemo prekopati še 20 let, kolikor lahko korenike preživijo pod zemljo.

Drugi način zapore na gradbiščih, na primer na opuščenih industrijskih območjih, je navpična zapora, ko rastišče dresnika

obdajo z globokim jarkom in vanj navpično postavijo folijo, ki temelje in podzemne priključke nove stavbe zaščiti pred vdorom korenika. S folijo, ki preprečuje rast korenika, zaščitijo tudi temelje stavbe ali jo položijo pod tlakovane površine.

Odvoz na deponijo

Strokovnjaki opozarjajo, da je to zelo drag način. Zemljo s korenikami je namreč potrebno na deponiji pravilno odstraniti. Zasuti ga je treba z vsaj 5 metrov visokim nanosom materiala, kar stroške zelo poviša. Pri prevozu na deponijo moramo paziti, da se nam tovor med potjo ne usipa iz kamiona in da ga ne raznašamo z gumami. V Veliki Britaniji so stroške odvoza in nanosa nove zemlje ocenili na 45 EUR/m².

Pri vseh metodah je nato ključno redno nadzorovanje in sprotno odstranjevanje poganjkov še več let. Korenike lahko namreč nekaj let »dremajo« in nato rastlina znova požene.

Stroški

V Nemčiji za nadzor nad japonskim dresnikom ter za obnovo prizadetih obrežij ob vodotokih letno v porabijo skoraj 30 milijonov evrov, za nadzor ob železnicah 2,4 milijona evrov. V Veliki Britaniji ocenjujejo, da gredo škode zaradi japonskega dresnika v desetine milijonov funtov. Gradnja na zemljišču, na katerem raste japonski dresnik, se podraži za 10%, kažejo izračuni. Cena stavbnih zemljišč, poraslih s to rastlino, je tam zato krepko padla. Lastnik, ki prodaja tako parcelo, je dolžen obvestiti o tem kupca in ga seznaniti z ukrepi odstranjevanja, ki jih je že izvajal. Širitev japonskega dresnika na sosedovo parcelo je lahko tudi predmet tožbe zaradi motenja posesti.

Za Slovenijo ocene stroškov še nismo izdelali.

Več o japonskem dresniku in drugih invazivkah najdete na spletni strani Ministrstva za okolje in prostor www.mop.gov.si/si/delovna_podrocja/narava/invazivne_tujerodne_vrste_rastlin_in_zivali

MESTO SE PREDSTAVI

Lyon v barvah sveta – slovenske barve zastopata Ptuj in Terme Ptuj

MATIJA BRODNJAK IN TANJA OSTRMAN RENAULT,
FOTOGRAFIJE IN BESEDILO

Že desetič zapored je bil osrednji trg v Lyonu, Place Bellecourt, prizorišče konzularnih dnevo, na katerih se predstavlja več kot 50 držav, ki imajo svoje konzulate v Lyonu, tretjem največjem mestu v Franciji in »chef-lieu« regije Rhône-Alpes.

Konec maja – 27. do 29. – je bilo pod monumentalnim kipom Ludvika XIV, ki kraši velik trg Bellcour v francoskem Lyonu, možno obiskati veliko število držav sveta. Stojnice s turistično in kulinarično ponudbo, folklorne in kulturne animacije, domača obrt... Več kot 40.000 ljudi se je samo v dveh dneh zvrstilo ob stojnicah sveta, čemur je prav gotovo botrovalo tudi čudovito, že skoraj malce preveč poletno vreme.

Slovenija je bila na tem dogodku prisotna že osmič zapored. Kakor vsa leta do sedaj je tudi tokrat vabilo prišlo od častne konzulke za Slovenijo v Lyonu dr. Tatjane Dumas Rodica, ki se je nad Ptujem navdušila po zaslugi našega rojaka - Ptujčana Ivana Cimermana.

Mesto Ptuj, ki je predstavljalo tudi Slovenijo, je bilo edino slovensko mesto in edino mesto iz bivše Jugoslavije. Pa vendar: na vhodu na trg nas je zaustavil vodja varnostnikov in nas vprašal, kam smo namenjeni. Ko smo povedali, da gremo na slovensko stojnico, nam je kar takoj v slovenščini odgovoril: »Na desno.« Bil je s Kosova!

Vsa gradiva, ki smo jih imeli na stojnici, so bila v francoskem jeziku, kar je na takem dogodku nujna, saj ti dnevi niso namenjeni turističnemu sejmu, ampak predstavitvi držav in posameznih mest

diplomatskemu zboru iz cele Francije. Otvoritev je tako namenjena le povabljenim gostom in šele sobota in nedelja je odprta za širšo publiko. Ljudje, ki obiščejo razstavišče, so kar dobro podkovani v splošni geografiji in marsikdo je že bil v Sloveniji.

Na sam otvoritveni večer senator in župan Lyona Gérard Collant v spremstvu številnih konzulov in predstavnikov medijev obišče prav vsako stojnico.

Ptuj je zgradil svojo predstavitev na štirih najpomembnejših stebrih. Najprej na rimski zgodovini, ki je nikakor ne more-

mo predstaviti brez poveljnika legije 13. Gemina; Marcus Antonius Primus, ki se je rodil v francoskem Toulousu in s svojo odločnostjo na posvetu v Petovii (današnji Ptuj) leta 69 pripomogel, da je cesar Vespazijan še istega leta zasedel prestol. Posvet legij je potekal v rimskem vojaškem taboru, za katerega predvidevajo, da je stal nekako na mestu, kjer se danes nahajajo Terme Ptuj. Prav zato se leta 2007 zgrajeni hotel tudi imenuje Grand Hotel Primus.

Naslednja pomembna prelomnica v ptujski zgodovini je srednji vek, katerega oživljajo in podoživljajo člani Cesarsko-kraljevega društva. Vino in kurentovanje pa sta na lep in domiseln način zaključila kulturno in turistično predstavitev mesta.

Francoski trg bi moral postati bolj zanimiv za Ptuj in Slovenijo, kajti glede na sedanjo krizo Francozi vse bolj povprašujejo po dokaj bližnjih in cenovno sprejemljivih destinacijah, ki jih lahko dosežejo z avtomobilom. Slovenija / Ptuj to prav gotovo sta: dovolj blizu in tudi cenovno bolj sprejemljiva kot recimo Italija. Francoski turist išče možnosti aktivnega preživljanja prostega časa (šport in rekreacija), hkrati pa tudi kulturne dogodke in zgodovino – Ptuj in Slovenija imajo obojega v izobilju.

Z županom Lyona: (z leve) Gorazd Žmavc, mestni svetnik, predstavnik MO Ptuj, Tanja Ostrman Renault, prevajalka, moderatorica, Oliver Đajić, konzul v Parizu, Tanja Hauptman, ptujska vinska kraljica, lyonski župan in senator Gérard Collant in častna konzulka za Slovenijo dr. Tatjana Dumas Rodica

Izobraževalne in zaposlitvene poti mladih s čezmejnega območja (del območja Krasa in Brkinov; Slovenija- Italija)

NINA UKMAR,
OBČINA SEŽANA

Spomladi je na sedežu Občine Sežana potekala predstavitev izsledkov raziskave v sklopu projekta Izobraževalne in zaposlitvene poti mladih s čezmejnega območja. Koordinator oziroma nosilec projekta je bila Občina Zgonik – Sgonico, partnerji pa smo bile občine: Občina Devin Nabrežina – Duino Aurisina, Občina Repentabor – Monrupino, Občina Dolina – San Dorligo della Valle, Občina Sežana in Občina Hrpelje-Kozina. Raziskovalni projekt je izvajal SLORI – Slovenski raziskovalni inštitut, ki je slovenska

ustanova v Italiji in se že vse od leta 1974 profesionalno posveča raziskovanju slovenske manjšine v tržaški, goriški in videmski pokrajini.

Projekt je financirala Dežela Furlanija – Julijska krajina (Italija) s sredstvi iz Deželnega sklada za slovensko jezikovno manjšino, ki med drugim spodbuja čezmejno sodelovanje na področju kulture, izobraževanja, športa in rekreativnih dejavnosti. Cilj raziskovalnega projekta je bil oblikovati izobrazbeni in poklicni profil mlade generacije, ki živi v obravnavanem čezmejnem prostoru, ter ugotoviti njene navade glede preživljanja prostega časa in čezmejne mobilnosti. Gre za raziskovalno delo o dinamičkah prehajanja iz mladostne dobe v odraslo na območju, ki ga označujeta različna izobraževalna in zaposlitvena sistema.

Analizirana je bila generacija mladih, rojenih med letoma 1981 in 1985 in imajo bivališče v obravnavanih občinah. Gre za starostno skupino t. i. mlajše odraslosti (Rakar, Boljka, 2009), ki je po izobraževalnih, zaposlitvenih in osebnih izkušnjah zelo raznolika.

Podatki so bili zbrani z anketo, ki bo izvedena v obliki telefonskega po-

govora in na terenu s strukturiranim vprašalnikom. Raziskovalni projekt temelji na metodi retrospektivnih študij, ki omogočajo zbiranje podatkov od določenega začetnega dogodka – ki je v našem primeru zaključek obvezne stopnje šolanja – do trenutka izvajanja ankete. Anketiranih je bilo približno 600 mladih občanov, 300 na vsaki strani meje, s tem da so bili anketirani samo mladi v starosti med 25 let in vključno 29 let.

Pomembnejši izsledki raziskave:

v Italiji živijo s starši trije anketirani od štirih, v Sloveniji pa 1 na 2 anketirana;

jezik soseda razume in govori 62 % anketiranih v Italiji in 55 % anketiranih v Sloveniji;

skoraj vsi anketirani so zaključili sekundarno izobraževanje, diplomirani nihajo med 40 % (SLO) in 44 % (ITA), študentov pa je med 34 % in 42 %;

študirajo zlasti ekonomske in družbene vede, moški še inženirstvo, ženske pa humanistične vede;

študijske izkušnje na drugi strani meje so pogostejše pri anketiranih v Italiji;

v Italiji so že bili skoraj vsi anketirani kdaj zaposleni, v Sloveniji pa dobra tretjina te izkušnje še ni imela;

v Italiji se starost mladih ob prvi zaposlitvi niža, v Sloveniji pa ostaja nespremenjena;

približno dve tretjini anketirancev sta se prvič zaposlili v roku 3 mesecev;

v Italiji je večina dobila prvo zaposlitev po poznanstvu, v Sloveniji pa s prijavo na razpis;

v Italiji ima večina anketiranih vsaj dve zaposlitveni izkušnji, v Sloveniji pa le eno;

zaposlitvene spremembe izpostavljajo izboljšanje poklicnega položaja in delovnega razmerja;

v Italiji je najpogostejši razlog prekinitve delovnega razmerja začasnost pogodbe, v Sloveniji pa možnost druge zaposlitve;

v trenutku anketiranja je bila zaposlena približno polovica anketiranih, brezposelnih pa je bilo 8 %;

brezposelnih je več pri diplomirancih v primerjavi z ostalimi in v Italiji tudi pri ženskah;

v primerjavi z anketiranimi v Sloveniji je pri zaposlenih v Italiji manj takih, ki imajo vodstvene zadolžitve, več pa samozaposlenih;

pri opravljanju delovnih zadolžitev uporabljajo jezik sosedov v večji meri anketirani v Italiji;

večina anketiranih preživlja prosti čas zlasti v družbi prijateljev ali fanta oziroma punce; dejavnosti, s katerimi se ukvarjajo, so v največji meri: poslušanje glasbe, računalnik, zahajanje v naravo, branje in šport;

mladi v Italiji zahajajo v kraje na drugi strani meje v večji meri kot njihovi vrstniki v Sloveniji; oboji jih najpogosteje obiskujejo za nakupe, izlete in med počitnicami;

“padec meje” ni veliko vplival na vsakdanje življenje anketiranih; največ koristi od tega pa imajo mladi, ki govorijo jezik sosedov;

Raziskovalni izsledki bodo v kratkem tudi objavljeni. Namen projekta je namreč obogatiti in spodbuditi razpravo o promociji intelektualnega in poklicnega potenciala obravnavanih občin v okviru »čezmejnega« razmišljanja o razvojnih perspektivah in vrednotenju kraškega prostora.

Projekt je financirala Dežela Furlanija – Julijska krajina (Italija) s sredstvi iz Deželnega sklada za slovensko jezikovno manjšino, ki med drugim spodbuja čezmejno sodelovanje na področju kulture, izobraževanja, športa in rekreativnih dejavnosti.

Obisk romunske delegacije v Podčetrtku

SINIŠA PLAVŠIČ

Delegacija slovenskih županov, članov nogometne ekipe županov Skupnosti občin Slovenije, je lansko leto v mesecu maju gostovala v Romuniji. V okviru obiska so župani obiskali mesti Constanta in Mangalia ter odigrali prijateljsko srečanje z nogometno ekipo romunskih županov. V okviru srečanja je bila organizirana tudi poslovna konferenca, na kateri so bile predstavljene možnosti, ki se podjetjem obeh regij odpirajo ter kratka predstavitev Skupnosti občin Slovenije ter posameznih občin s poudarkom na možnostih sodelovanja v prihodnje.

Glede na vzpostavljene prijateljske vezi in dogovor o obisku romunske delegacije v Sloveniji, se je dobro leto po našem obisku zaveza uresničila. Od četrтка, 9.6., do nedelje, 12.6., je v Podčetrtku v organizaciji Skupnosti občin Slovenije ter Slovensko-romunskega poslovnega kluba TRIGLAV-CARPATI gostovala romunska delegacija.

V petek, 10.6., je s pričetkom ob 13.30 v Hotelu Sotelia potekala konferenca, na kateri so romunski delegaciji bile predstavljene možnosti sodelovanja s slovenskimi partnerji. Na konferenci sta poleg romunske delegacije, predstavnikov Skupnosti občin Slovenije in gostitelja župana Podčetrška Petra Misje gostovali tudi Razvojna agencija Sotla ter Razvojna agencija Savinske regije.

Po uradnem in svečanem delu je sledila prijateljska nogometna tekma med romunskimi gosti in nogometno ekipo županov SOS. Glede na okrnjeno ekipo županov in dobro pripravljeno ekipo iz Romunije ni bilo za pričakovati večjega uspeha. Domneva se je izkazala za upravičeno, saj so romunski kolegi slavili visoko zmago.

Druženje se je nato nadaljevalo v sproščenem vzdušju ob hrani in pijači, kjer je bilo dovolj prostora za uresničitev glavnega poslanstva obiska romunske delegacije, to je vzpostavitve prijateljskih vezi.

Za nami tudi 3. turnir SOS v nogometu in odbojki

SINIŠA PLAVŠIČ

Tudi ta je za nami. Tretji turnir SOS v nogometu in odbojki je presegel vsa pričakovanja in potrdil trend iz prvih dveh turnirjev, po katerem priljubljenost turnirja med občinami vse bolj raste. Letošnji turnir je v petek, 17. junija, gostila Občina Ruše, ki je na lanskem turnirju na Ptujju bila

absolutni zmagovalec. Občina Ruše se je tako kot lani na tekmovanju letos izkazala tudi pri organizaciji dogodka.

Poleg tradicionalnih nogometa in odbojke smo letos ponudili udeležencem tudi možnost, da se izkažejo v kegljanju ter rekreativno v tenisu. Dogodka se je udeležilo slabih 200 tekmovalcev, rekreativcev oziroma navijačev, kar je absolutni rekord dogodka.

Tako kot je lansko leto dogodek minil v znamenju Občine Ruše, so letos že

na svojem premiernem obisku turnirja presenetili predstavniki Občine Hoče Slivnica ter odnesli najžlahtnejša odličja tako v nogometu kot odbojki. V nogometu je drugo mesto po nesrečnem porazu v finalu v zadnji sekundi dvojbo pripadlo Občini Kuzma, tretje pa so odnesli domov nogometaši MO Ptuj, ki so vsako leto tik pod vrhom. V odbojki so se letos domačini iz Ruš morali zadovoljiti z drugim mestom, medtem ko je najnižja stopnička pripadla stalnim udeležencem turnirja – Občini Puconci. Kegljanje je minilo v znamenju Občine Starše, katere kegljači so osvojili prvi dve mesti, tretje mesto pa je pripadlo tekmovalcu Občine Hoče.

Po koncu tekmovalnega dela je sledila svečana podelitev pokalov, ki jih je podelil župan občine gostiteljice Uroš Štanc. Nato smo se vsi skupaj prepustili sproščenemu druženju, ki se je za nekatere zavleklo pozno v noč. Vsekakor dovolj razlogov, da se nam drugo leto na prekmurskem koncu pridružite. Zato ste že zdaj vabljeni v začetku junija 2012 na naslednje nepozabno športno doživetje.

Skupnost občin Slovenije
Partizanska 1,
2000 Maribor
[facebook](#) [twitter](#)